

Serdema Nû

Ji all desteyê nivîskaran ve tê belav kîrîn

Sal 1 Hejmar 4

Golana 1986

Nirx:6 Kronî Swediye

Cejna Karkera pîroz be

Cejna karker û xebatkar ên cihanê kete sed saliya xwe, û çar aliya dinya yê de hate pîroz kîrîn. Lê çi mixabîn ku lî Tîrkiya û hînek welatên dîn de rejimêñ faşî û kevneperest rê nedan karker û aligirêñ wan derkevin kûçû kołana, dîruşmêñ xwe yêñ demokrati, azadi û ên navneteweyî hîldîn ser mîla û dîji zordar û kedxwara dengê xwe bîlind bîkîn.

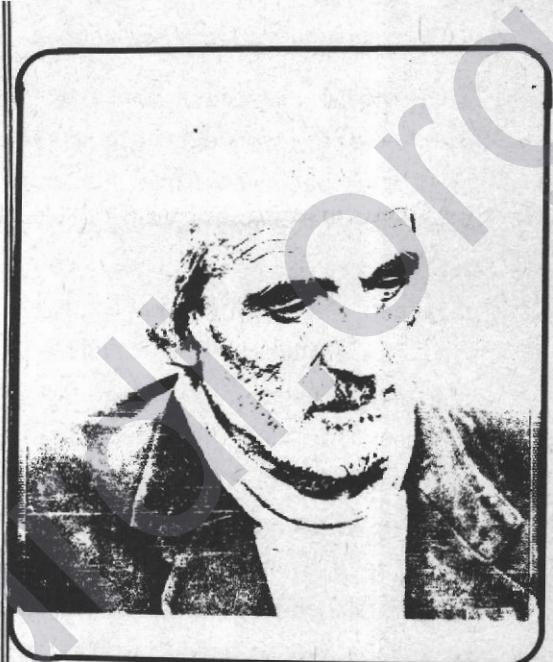
Dî sala 1886 de karkerêñ Şikagoyê ji bo kurt kîrîna rokarê an ji bo rojek de 8 saet xebîtinê karberdanek bî nav û deng pêk anîn û hîmber kedxwara rawestîyan. Ji ber ku karker dî rewş û mercen pîr gîran de dîjiyan û rokar ge le dîrêj bû. Lî gel vê yekê heqîn cîvaki gele teng bûn, uazadiyêñ demokratiyê ji her tunebûn. Ji bona vê yekê karke-ra, ji bo destanina rokarek heşt saeti û hînek daxwazêñ dîn bîryara karberdaneñ gîrtibûn. Karkera her dî jiyana xwe ya sext û dîjvar de û pîst demek dûr û dîrêj de cerîbek mezîn û bîngehin bî dest xîstibûn ku heya wek endamêñ cînek cîvaki yek nebîn û dî komelêñ demokrati de neyêñ cem hev nîkarîn yek bî yek derkevin pêşîya patron û kedxwara, û nîkarîn hîmber wan de wek cînek bîhêz û rûmetdar rawestîn û maf û xwastekêñ xwe yêñ abori û demokrati bî dest binin. Lî belê vê hîşyariyê sermayedar gele nerehet dîkîrîn û polêş û teşkerê dewleta dîkîsandîn lî ser berxwedanêñ karker û xebatkara. Ü bî vi awayî dîxwastîn xebata wan ê demokrati û cîni pêpes bîkîn û çavêñ wan bîtîrsi nîn.

Dî vê rewşâ dîjvar û sext de karke-reñ Şikagoyê xûrt derketin û dîruşma rokarek 8 saeti bîlind kîrîn. Dewleta be rehm û zordar ji bo şîkandîna karberdanê û çavtîrsandîna karkera dest bî provokasyona kîr. Ji ber tehriqa dewletê navbera karkerêñ karberda û polêş de şer çêbû, û çend polêş hahtîn kuştîn. Ji ber vê hîndê rîberen karkera hatîn gîrtîn û pîst demek pênc kes ji wan rîberen mîrxas hatîn êdam kîrîn. Lî belê, tê koşîna karkerêñ Şikago her disan gîhîs te armanca xwe û rokar kete 8 saetê.

Deng û behsa vê büyera xwinin ji nav sinorêñ Amrika derket û deng da çarme-dora dînyayê. Gele pêde neçû seranserê cihanê de karker û xebatkara pîstgiri û yekîtiya xwe nişan dan û ji bo arika riya karker ên Amrika dest bî xebatek berbelav û bîhêz kîrîn. Internasyonala Komunist awî demi bîryarek gîrt û ev roja, Roja Yekîti û Pîstîvani û Xebat a Karkerêñ Dînyayê ilam kîr.

Belê, sed sal paşê ji zordari û kedxwari hê lî ser rûyê dînyayê bî tevayı nehatîye fakîrîn, û dînya ji xîrabiye û desalata zordar û kedxwara hê bî giştî nehatîye pakîj kîrîn. Her wiha pîrs û daxwazêñ karker û xebatkara ji hê dî beşa mezîn a mîrovi de çareser nebûne, û kedxwari, bîrcîti, hari û hovi negîhiştîye dawiyê. Dî vê hîngavê de ku mîrovayı gîhîstiye merheleyek gele bîlînd û pêşdeçûyi, edi her kes dîzane û qîbûl dîke ku dî jiyana bajarvani de tuştek bê ked û bê emega mîrov nehatîye pîyda kîrîn, û nabe ji. Diyar e ku ji se-

L2

Federasyona
Komelêñ Kurdistan
Li Swêd
Şairê Nemir
Hemin Bîranî

Di 31.5.1986-ande Federasyona Komelêñ Kurdistanê Li Swêd, bi munasebeta bîranîna şairê kurdê Nemir, Hêmin, li bajarê Stokholmê civîneke bîranîne amede kîr.

Di salona civînêde, endamên Federasyonê sûretekî Hêmin li ser qûmaşekê mezîn resimandibûn û li ser bandrolekê nîvîsibûn: Civîna Bîranîna Şairê Nemir Hêmin.

Ji sedî bêtir kurdêñ welatparêz di civînêde besdar bûbûn. Herweha li ser vexwandina Federasyonê, nûnerên rîexistinêñ kurdî ji di civînêde besdar bûn.

Pîstî ku serokê Federasyonê xêrhatina mîvanan kîr, hevalêñ Eli Zerdeşt û Huseyîn Seid, ji bo idare kirina civînê cîhê xwe gîrtin. Heval Huseyîn bi kurtî li ser jiyana Hêmin peyîvî û rê da axaftvanê civînê Dr. Cemşîd Heyderî û şairê kurd Xebat Arif. Dr. Cemşîd Heyderî axaftineke dûr û dirêj li ser Hêmin kîr.

L3

ri pê de ev hêz û zehmet ketiye para xe qudret û gîraniyek mezin bûn û dîkari-batkara, û bî taybeti ya çîna karker. Jî ber vê hîndê mîrov dîkare bîbêje ku dî sedsaliya me de pêwist e ku çîna xwedî ked ango karker bî tevayı rîvebirîna kar û xebat a welêt de besdar bîbe û dî ser jiyana rojin û ya wêbê de rol û gîringiya xwe nişan bîde. Her wîha dî her warê jiyan û xebata cîvaki de pêsiya wê bête vekîrin û her cure ne demokratilû qedexe kîrin bête rakîrin. Diyar e rejimên ku jî çîna karker û xebatkaren dîn dîtîrsin, mafîn demokrati û siyasi û abori yê wan nenasin an qe dexê dîkîn, ne demokrati ne. Dezgehek demokrati de an rejima demokrati ya rasteqine de; her çin û tebexeyek cîva ki dîvî ku bî rîvebirîna kar û xebata welêt de û dî her bîrek wi de bê asteng û bê qêdexeyi bîkarîbe besdari bî ke û rola xwe ya cîvaki bîleyize.

Yekê Gulanê, dî çar aliyen dînyayê de, welatîn sermayedari û sosyalist de bî serbesti û wek eydek resmi tê piroz kîrin. Lî welatîn ku rejimên faşı û kevneperek lî ser kar in, ev cejna qedexeye. Lî gel vê yekê karker û xebatkaren wan welata dî her wari de dî bin gîraniyek gele mezin de dîjin. Heqen wan ên sendikayi, ên demokrati û siyasi jî dest hatîne gîrtîn. Kîrine mehkumîn jiyaneke hejar û nemîrnejînê. Tîm dî bin zor û zagona dewletê de û lî hîmber sermayedara dî rewsek bêcekî û bê dengi de dîjin. Dewleta Tîrkiya ji her yekek jî wan dewletan e ku her cure hegen abori, demokrati û siyasi ên karkera hatîne pêpes kîrin û her wîha dewlet rînade ku cejna karkera an Yekê Gulanê bête piroz kîrinê.

Dewleta Tîrkiya tu car Yekê Gulanê wek roja cejnek, han wek eyda ked û karkera qîbul nekîriye. Û her nîha jî dî parlamana Tîrkiya de tê gotin ku "ev roja ne cejna karkera e." Lî rasti ev e ku, dî rewşa iroyini ya Tîrkiya de mînaqeşe kîrina vê meselê ji her bûyerek baş e û feraca xêrê ye.

Dî salêñ pêş I980 de ji her ev cejna navneteweyi bî resmi nedîhate piroz kîrinê. Lî çi heye ku hêzen demokrati û şorîşger ên Tîrkiya û Kurdistana xwedî

yan bê rîdan û bê nexwaziya hîkumeta derkevin seyrenga û meydana, dîji imperyalizmê û kedxwari û bîdestiyê dengen xwe bîlind bîkîn. Karkeren Kurd û Tîrkiya û ên kîmenetewanê Tîrkiya dî bin al û rîberiya sendika xwe ya heybeş DîSKê de kom dîbûn û bî hevra û mil bî mil dîmeşîyan. Karbîdesten Tîrkiya jî ber vê bûyerê gele nerehet dîbûn û xof dîkîrin. Jî ber vê hîndê dest bî nexse û dafîk dananê kîrin. Dî 1977 de ku cejna karkera lî İstanbulê hate piroz kîrinê, provokasyonek mezin û xwinin amade kîrin û dawîya wê de 34 kes hatîn kuştîn. Lî belê disan ji rejimê nîkari karker û xebatkara bîxine xofê û pêsiya xebata wan bigire. Dî salek paşê an dî 1978 de disan sedan hezar kes her dî vê ciyê xwe yê berê de kombibûn.

Dî vi serdemî de Yekê Gulanê dî Kurdistana Tîrkiya de jî ali hêzen de mokrati û şorîşger ve dîhate amade kîrin, û karker û zehmetkêsen Kurdistanê tê de besdar dîbûn û cejn dîkîrin. Dî van cîvina de hezaran kes cih dîgirt û dîji imberyâlîzmê û kolonyalistî dîruşm û daxwazîn xwe bîlind dîkîrin. Bî vi awayi Yekê Gulanê jî bo şorîşgeren Kurdistanê edi bîbûn qada hîldana maf û daxwazîn demokrati û neteweyi yê gelê Kurd.

Pîş I2ê ilonê ku Tîrkiya de hûkma faşı pêya bû, ne ku Yekê Gulanê her wîha sendika û komelîn demokratik ên karkera û xebatkara bî tevayı hatîn qedexe kîrinê. Gîş dezge û saziyên demokrati ketin bin desalata cunta faşı, û her cu re xîslet û taybetiyen wan ên pêşverû û demokrat jî binî ve hatîn rakîrin. Serkar û helsûranê sendika û komelîn pêşverû avêtin zîndana, bîcîrm û ceyazîn pîr gîran ve hatîn dadigah kîrinê. Û hînek dawa ji hê negîhîstîne dawiyê û hê dom dîkîn. Karberdan û xwepê nişandan û azadiyê dîn bî gîsti hê jî qeyd û bendan rîzgar nebûne. Bî kurteberi Zagona Bîngehin û gele qanûnê dîn ên ku rejima faşı amade û pêya kîribûn her mane û xwedi hukîm in. Jî bona vê yekê dî Tîrkiya û Kurdistana Tîrkiya de xasîma çîna karker û gundiyyê hejar û gîş xebatkar dî her warê jiyanê de

bî zordari û nebûnê mezin ve rûbirûne.

Lî disan ji hîkumeta Tîrkiya, berde vîk û xulamîn wê her bêsermi û bî rûyek hîşk ve propaxande dîkîn ku lî Tîrkiya, demokrasi bî gîş taybetiyen xwe ve û bê kîmasiyê hatîye pêya kîrin. Lî çîmîxabîn ku hînek kesen neagadar û dîlpak bî van gotinê derewin ve tê xapandîn û edi dev jî arikariya hêzen demokrat ên Tîrkiya berdiđin. Gele lîzan û pîsporê navdar ji hene ku her baştîr dîzanin dî Tîrkiya de hê faşizm dî bin perda parlamani de lî ser kar e û hê dezge û damezranen dewlet a faşî xwedi rol û quđret in, lî derewen hîkumeta Tîrki ji xwe re dîkîn belg û qane û bî vê rî ve berevaniya rejima Tîrkiya dîkîn.

Diyar e dî vê rewşa ne demokrati de sendikayen karkera jîn pêşverû û demokrat her qedexe ne, û bî gîsti komelîn demokrati yê dîji faşizmê ne azad û vekîrine. Bî vi awayi gîş xebatkar û kesen ku dîjberê faşizmê û kevneperestî yêne hatîne bêcek kîrin, bêseri û bêye-kîtiyê mane. Lî gel vê yekê, dî ser de ji dewlet zorê dîde wan ku bîkewin sen dikayen zer ên aligirê sermayedari û jî doz û xeta xwe ya berê bî dûr bîkevin. Lî dîvî dîjmînen ked û karkera bîzanîbin ku, bî vê rîbaz û zordariyê ve tu car nîkaribûn û her nîkarin pêsiya têkoşina heqdar û rewa bîdirin. Û her wîha tîm û tîm xebatkara bîşîlinin û neteweyê Kurd ji her dî bin bandûra xwe de rabigirin.

Dî rewş û mercen Tîrkiya iroyini de ku çîna sermayedar pîr xurt bûye û gîhiştî ye merhela yekdestiyê, û bî ser de ji bî arikari û aligiriya imberyâlîzmê dîkari faşizmê pêya bîke û rabigire, diyar e çi karkeren Kurd û çi ên Tîrki gîş zehmetkêsen Tîrkiya û Kurdistanê jî ali imberyâlîzm û monopolîn hekar û hevbeş ên wi têş şîlandîn û palîkandîn. Lî gel vê yekê, karkeren Kurdistanê her dî bin zîlm û zordariya neteweyi de ne, û pêwist e jî bo destanîna diyarkîrin a mafî çarenûs a nete weyê xwe xebat bîkîn. Ev bûyera nişan dîde ku, gîş çin û tebexeyen xebatkar û şîlandî yê Kurdistanê dîvî bî gîş

hêz û karînên xwe ve hîmber dagirker û kolonyalistarabîwestinû jî bo rîzgariya welêt bixebeitin. Bî gotinek dîn ve dîvî karkeren Kurdistanê hîmber kedxwariyê û zîlma netewi bisekinin û bîzanbin ku ev herdu xebat jî hev ne cîda û ne dûr in.

Cunta faşî şes sal berê hate lî ser kar, û lî gel hezîn cep gîş dezge û saziyên demokrati daxistin, dest bî terora faşî kîr. Diyar e zerb û zeredê gele gîran bî hêzîn şorîşger û demokratketin Hezaran kes hate gîrtin û lêdan û şikencyen pîr gîran ditin û hatin kuştin an seqet man. Her wîha hezaran kes ji, ji welêt derketin û hê derive ne. Bî vi awayi çî Tîrkiya de û çî Kurdistanê de bin hemû hêzîn demokrati û siyasi yê pêşverû ketin ber êrişa faşizmê. Lî, çî mixabin ku pîst şes sal an iro ji hê lî xwe nehatine û ji sereğeji û belavelabûnê rîzgar nebûne.

Pêş 12ê ilonê de ku dî navbera hêzîn demokrat û çep de hevkari an cepheyek rîk û pêk hebûya, hêzîn faşî evçend bî hêsanî nedîkarin bêne serkar. Her wîha nîha ji her nebûna yekîtiyê û hevkariyê kar û kîrinê imperyalizm û hevkar en wan hêsanîr dîke. Lî gel vê yekê, meydan tenê ji çina karbîdest re dîmîne, û karker û xebatkar ku bê pêşengi û bê rîberiyek xurt nîkarin dîjberi û hêza xwe şani kedxwara bîdin û pêşengi ya komelênerazi bîkîn. Rewsa iroyini ya Kurdistan a Tîrkiya de dî warê parti û rîexistinê siyasi de rewsa belave la bûnê, û nebûna hevkari an cepheyek netewi û demokrati yê Kurdistanê xebatê dîji faşizmê lawaz dîke. Jî ber vê hendê dîvî ku hêzîn rîzgarixwaz ên welêt zûtin demek de ji vê rewsa nehez bêne der û xebatek berhemdar û rîk û pêk de ciyê xwe bigîrin.

Sedan hezar karkeren Kurd ji dî wela ten Ewrupa de dîjin, ji ali monopolen dewlet ên imperyalisten Rojava ve tênel şêlandin. Bî pîrs û problemen gîran ve rûbirû mane. Kêmtîrin 300 hezar Kurd ji ber betali û bêkariyê ji welât xwe derketine û berelaye Ewrupayê bûne. Diyar e ku pîraniya wan ji Kurdistanâ Tîrkiya hatine Ewrupa ku jiyana xwe bîbin seri, û ji nebûn û birçitiyê xîlas bîbin.

Lî çî mixabin ku dewleta Tîrkiya lî gel Kurda, xwedi hevwelatiyê xwe yêngî Türk ji derneketiye, û sergerdan û bê xwedi xîstine. Monopolen Ewrupa bî nîr-xek gele nîzm û bî bê mafêncîvaki ve dîdîn xebitandîn û xwû û berhemên wan pîr bî erzani tên sîtandîn. Wek tê zanîn dî van salêñ dawîyê de bêkari dî welatên sermayedariyê de gele zêde bû û bar û pîrsen gîran ên ku sedem bî vê meselê hatin pêş, bî taybeti kar lî ser karkeren biyani kîr û ew dî rewşekl xîrab û nediti de xîstîn. Lî gel vê yekê karêñ pîr gîran û ên ku Ewrupayi naxwazîn bîkîn û bî çavek xar lê dînîrîn her ji bo karkeren biyani ne. Xwendîn û perwerde kîrina zarok ên Kurda çî dî welatên Ewrupa de û çî dî Tîrkiya de be her wek pîrsek xwe dîparêze. Bî wêne, Alman a Xerbi de sedan hezar karkeren Kurd û jîn û zarokên wan dîjin, lê ew ji heqîn perwerde bûn (bî zîmanê zîkmakî) û rad yo û telewîzyonê mehrum in. Mîrov dîkare bî dehan meselîn dîn bîxe pêş û lî ser bîfîkre. Lî diyar e ku dewleta Türk tu car bî cîdiyet û bî dîlxwazi ve dest neavêtiyê pîrsen karkeren hevwelatiyê xwe û çare jêre pêyda nekîriye.

Dewleta Türk, bî dîl û can ve dîxwaze Ewrupa kar bîde hevwelatiyê wê û bî çî cure dîbe bîla bîbe wan bîkîşine û rabigire. Bî vi awayi qene bêkari ku derketiye 5 mîlyon kesi, pîcîk kêm dîbe û dî ser de ji bî mîlyara perê biyani ên xwedi nîrx dîkeve welêt. Rasti ev e ku hebûna karkeren derve tenê dî warê mali de an wek dolar û mark û hwd. bala Tîrkiya radîkîşine. Carna ji ku delive pêyda bû, bê agadari û bê rîzamendiya karkeren derve, dî bazara leşkeri ya emperyalizmê de lî ser mafêncîwan ên mîrovi û demokrati de dîkeve bazara reş û xwinin. Bî wêne, gîş hevwelatiyê Ewrupa jî dewletek Ewrupa bê rîdan û bê wîzê dîkarin bîçin ên dîn. Jî ber vê hendê karkeren biyani ji çendin sal e kebat dîkîn ku ew ji wek hevwelatiyê Ewrupa bî serbest û azad bîkarîbin dî navbera dewleten Ewrupayê de hatîncûyi nî bîkîn. Edi mesele gîhiştibû merhele, yek wîhan ku dîbû ev heqa karkeren bi yani bataba nasandîn. Lî çî mixabin ku dewleta Türk û Alman ketin dan û sîtan

dînê û dawîya wi bazari de Tîrkiya ev heqa an ji hevwelatiyê xwe bedel bî bîçek kîrina tumenek leşkeriyê Türk, bê perwa û bî eskera firotin.

Belê, rejima xwinmîj rîneda ku karker û gîş xebatkar ên Tîrkiya û Kurdistanê cejna xwe piroz bîkîn. Wek hemu maf û heqîn cîvaki û demokrati her tîş tek ku nece xweşîya cunta û hukmata wan ê xulam, her qedexe ye. Diyar e xebatkara û gelên bîndest û zorlêkîri tîm bî hêz û xebata xwe ve gîhiştîne armancê, û xwe û welatê xwe rîzgar kîrine. Ev rastiya dî wêbeyek pîr ne-dûr de her hukma xwe bo zehmetkeşen Türk û Kurd ji wê bîbe seri. Rewş û mercen iro çîqas sext û dîjvar dîbin bîbin paşerojê de yêñ ku bî serkevin her karker û xebatkar in.

Fedrasyna....

Axaftina Dr. Cemşîd Heyderî derbarê çar merheleyê jiyana Hêmin, karê Hêmin a siyasi û babêta ristêñ wî bûn.

Şairê kurd, Xebat Arif ji behsa bîranînê xwe û Hêmin kir û çend ristêñ Hêmin xwendin.

Li dawîya civînê degbêjê kurdê navdar, Nasir Rezazî, derbarê nasiya xwe û Hêmin behs kir û marşeka Hêmin bi awaz xwend. Bi vi awayi dawîya civînê hat.

Ev karê ku Federasyona Komelê Kurdistanê Li Swêd pê rabû, karekî hêjaye. Em Federasyonê ji bo vê karê hêja pîroz dîkin û serfiraziyê jêre dixwazin.

Di vê civînêde ev rîexistinê kurdî besdar bûn: Partiya Democrat a Kurdistanâ Iranê-nûnerê Swêd, Tevgera Têkoşîn, Partiya Democrate Kurdistanê Pêşverû Li Sûriya - rîexistina Swêd, Komîta Piştgirtina Rêya Şoreş Li Swêd, Partiya Pêşeng a Karkeren Kurdistan - komîta Swêd û Komîta Rîexistiniya Yekîtiya Sosyalît a Kurdistan - Selîm Keya.

Nav û nîşana me ewye

Serdma nû Box 7066

163 07 Spanga 7

Swden

Hejmara hîabê me ji ewe
Socete General st Michel
Paris 3080 5052056 France

زیله ولا تانی روژه لاتی ناوه راست

- جولانه و رزگاریخوازی عه ربی
وکوردی ، که پیوسته ناکوکی ناو
خوبخه نه لاوه ، به ره یه کی یه ک
گرتوی به هیز دروست که ن بو قبر
کردنی پیلانه کانی ئیمپریالیزمی
دهوله ته کونه پمرست دیکتاتوریه
کانی ناوجه که .

ئه و خو پیشان دانه روویداله سوید
له روژی ۱۹ / ۴ / له به رده می بالیوز
خانه ئه مریکا که به سه دان -
که س سه ره رای جیاوازی ره گه زو
۰۰۰ به شداریان تیداکرد بو . ئه وی
شايانی باسه نوینه انی زوربه ی
هیزه پیشکه و تنخوازه کانی کورد -
ستان وجه ماوه ریکی زور له کورده
په نا هندکان به شداریان تیداکرد
بو هه موه به یه ک ده نگده یانگوت
بروختی ئیمپریالیزمی ئه مریکی
ریکن تیروریسته ، له کوتایی دائی ای
ئه مریکایان سووتاند ئابه ومش قین
بیزاری خویان دهربری به رامبه ر بد
تاونی ئه مریکا .

له گهل یاساس نیو نه ته وه یسی و
په یره وی کومه لی نه ته وه یه کگرتوم
کان ، ددووره له به رپرسیاری به را -
مبهر مروفاایه تی به گشتی . ئه م
په لاماره تا انبارکراوه وده کری له
لایمن میلله تانی گشت جیهان ، -
وسیاسه تی ئه مریکا ی پتر ریسوا
کردوه ، ئه وه شی سه سه لماندوه که
ئه مریکا باکرونی کردوه وافلاس) له
دیپلوماسیه ت بویش پشتی کردوته
هه موه یاساکانی جیهان ویساي -
جه نگه ل وکوته کی له لبڑاردوه ،
به وئامانجہ بزوتنه وه ئه دهوله تانی
پیشکه و تنخواز چاوترسین بکات ،
بی گومان به هه له چوه ، چوونکه -
ئه په لاماره دی لبیبا ، بانگاواز -
یک بوو بو هه موه هیزه کانی دز
به ئیمپریالیزم وئاشتی له جیهان به
گشتی له یه کیه تی وهاو کاری پته و
تربکه ن به رامبه دوزمنی سه ره کی
ئازادی وئاشتی ، دی لیمپریالیزمی
ئه مریکی و تایبہ تی ئه رکی نوی -
خستوته به ربزوتنه وه رزگاریخوا

میلله ت له پاکستان وئه اسلفادور
وشیلی ، و خستنه مه ترسی ئاشتی
جیهان هه موله بن سه ری کارتیل و
مونوبوله کانی ئه مریکا وئهورپای
روژئاوهیزه ، ده سته لات داره کانی
دهوله ته کانیان که به هه موه جوری
هه ول ده ده ن ره وره وه میزهو -
بگه ریننه وه دواوه ، وجوو لانه وه ئی
رزگاریخوازی گه لان بزوتنه وه ئی
ئاشتی خوازی دامر کیننه وه ره
ل (روانگه یه ش شه و مده روا نیت
په لاماره دروندانه که ئیمپریا -
لیزیمی ئه مریکی بو سه ر لبیبا و
کوشتنی منال وئافره ت به بیا نوی
ئه وه لبیبا پشتگیری "تیررور" دهکات
- گوناخ و تاوانی گه لی لبیبا هه ر
ئه وه نده یه ، که دهیه وی سه ربیه
خویی خویی بپاریزی وبه گه ر می
به رهه لستی پیلان وسیاسه تی
ئه مریکاده کات له ناوجه که دا .
تاوانه که ئیمپریالیزمی ئه مر -
یکاله ۱۵ / ۴ / ۱۹۸۶ بو سه ر
لبیبا به هیج جوریک ناگونجیت -

پا شماوه ئتاوانی . . .

سیمپریالیزمی ئه مریکی ناسیوه و
تاوانه اری کردوه و توغان باری دهکات
له سه رهه رهاتانه بی به سه ره
کوردستان هاتوه ، بگره له روو
خانی کوماری دیموکراتی کوردستان
یانه رهس هینانی شورشی ئهیلول
سالی ۱۹۷۵ له نیوان حمه ره اشاو
سه دامی خوین ریز . ئیستاش ئه و
باره ناله باره ئی کورد تیدا دهیزی له
کوردستانی تورکیا وئیران وغیرا ق
به تایبہ تی ، لمکوردستان بے
گشتی .

هر ئه مریکا وئینگلیز وها و
دوسته کانی تاوانبارده کات . ئه و
باره ئالوزه له ولا تانی روژه لاتی
ناوه راست و به شه کانی ترجیجان
هه یه ، به ینی عه رب وئیسرائل ،
وتدخل کردن له لوینان ، همه شه
له نیکاراگوا ، داگیرکردنی گراناد
و پیش گیری کردن . . .

فیدراسیونی کومه له کانی کوردستان

له سوید به بوئه ئی بادی شاعیری مهزنی کورد ،
" هیمن " کوری پیک هینا

له روژی ۱۹۸۶ / ۵ / ۳۱ فیدراسیونی کومه له کانی کوردستان
له سوید ، به بونه بادی شاعیری مه زن هیمن کوریکی پیک
هینا ، له سه ربانگاوازی فیدراسیونی زور له ئه ندامانی
ریکخراوه سیاسیه کانی کوردستان و شه خسیه ته کورده کانی
نیشتمانیه روهی دانیشتوی ستوكولم و شاره کانی وه ک ئوپسالا
، قیستروس ، فاگشتا وهی تر تیدا به شداربوون .

له پیشدا بو ریز بوگیانی پاکی هیمن ووه موه شه هیدانی
کوردستان ده قیقه یک بیده نگی راگه یندرا ، بهدوای ئهود ا
سه روکی فیدراسیون به خیر هاتنی میوانه کان و به شداربوه
کانی کرد همروها هذال کاک حسین سعیدی کورته باسیکی
له سه ریزیانی ماموستا هیمن خوینده وه
له دوای ئه و ویزه ری کوره که کاک " دوکتور جمشید حیدری "

به دریزی باسی زیاننامه شاعیری نه مری کرد که سرنج را
کیشه ربوو . له نیوان باسکان به ریز شاعیری کورد کاک " خهبات
عارف " چه ند پاچه شیعری له شیعره کانی ماموستا هیمن خو
ینده وله دوای دا کاک ناسر ره ازی به باسیکی کورت له
ناسیباری له گهل ماموستا هیمن به سرو دیکی له سرو ده کانی
هیمن کوتایی به کوره هینا . ئم کوره له لایه ن به شداربوه کان
به کاریکی باش قبلت درا بو فیدراسیونی کومه له کانی کوردستان
ناوی ریکخراوه کانی به شدار له و کوره دا بهشی

کرمانجی سه رده می نوی " دانووسراوه .

هاونیشماتی به ریز

روزنامه ئی " سه رده می نوی " واله به رجاوتانه . هه روها له یمکه مین سه ره تای روژنامه دا
به رونی باسماک کرد که " سه رده می نوی " به ئیویه پشت ئه ستوره و ته نیا یارمهتی ئیویه يه دریزه
پیدانی دابین ده کات . ئیمکه ده زانین که ئیویه هاو ولا تی خویش ویست عه لاقه ئی له دوایی نهها
توقنانه یه به کوردستان و چاره نووسی پر له داخی . ئیمکه ده زانین که هستی خویشی
کوردستان ته واوی له شی ئیومی داگرتوه وله که ل دلوبه کانی خویی شیوه تیکه لاوه ، " سه رده می
نوی " هاواری نه ته وه کورده ده نگی به رزی رهوا وه قخوازانه ی پیشکه و تنخوازانی کوردستانه
مه هیلکن شه و ده نگو هاواره نزم بیته وه .
دواواتان لی ده که ین که ئابو نه مانی ۱۲ زماره به هه قی پوستیه وه ، له ولا تانی ئه سکاند یناوا
دهکاته ۱۰۰ کرتوی سویدی ، له ولا تانی ئادریسی پوستی تازه مان که له م ژماره دا (۴) نووسراوه
بانکی که له روژنامه ده نووسراوه یان ئادریسی پوستی تازه مان که له م ژماره دا (۴) نووسراوه
بومان بندیرن ، هه روها تکان لی دمکه ین که وه رمهه ئه و پاره یه دینیرن ، به ئادریسی " سه رده می نوی
بومان بندیرن وه ، جاریکی تر سوپاسی هاواکاریتان ده که ین .

خوینه رانی به ریزی کورد

روزنامه ئی سه رده می نوی " به هاواکاری ویارمه تی چه ند روناکبیری کورد پی ده نیت
مه یدانی سیاسی وئه دعب و روشنبری کوردی وده به وئی شان به شانی گوقار و بلا وکراوه پیشکمو
تنخوازه کانی کورد ، له باره ئادانی مافی رمای نه ته ویه تی کورد و بلا وکردنی وهی دهنگ و
باسی خه باتی چه کدارانه و تیکوشانی هیزه شورشگیره کانی کوردستان ، له قاودانی جنایه ت
تاونی پیزیمه شو قیبی وکونه په رستانی خوی به جئی بگه یعنی .

له م یواهه داروژنامه ئی " سه رده می نوی " سه رده می نوی هه یه به یارمه تی مادی و منته
عنه وی روناکبیرانی شورشگیرونیشتانیه و مرانی دلسوز .
له گه " سه رده می نوی " پیویه ندی بگرن ، به بلا وکردنی وهی روژنامه ، به فروشتنی ، به تیدا
نوین ، به پیشکیارو و مخنه وریتوینی یارمه تیمان بدمن . له سفر و مزعنی ژیان و تیکوشانی کورده
ئاواز مکانی ده رمهه و خه باتی شورشگیرانی و لات ده نگوباس و نووسراویمان بونییرن وله مریکایه
وه بکرده و له تیکوشانی " سه رده می نوی " دابه شداری بکه ن . " سه رده می نوی " له
به رده ستان دایه و چاوه روانی یارمه تی ئیوهی به ریزه .

تاونز

ئىمپر يا لىيلىكى

ئیمپریالیزمى ئە مریکى روز لە درای روژروو رەشى و تاوانبارى خۆى دە سە لمىنى، ئە وە دۇپات دە كاتە وە كە دارو دە سە ئە كۆشكى سېلى له ژىز دروشمى پاراستنى ئازادى و بە دىزاچوونى "تىررۇر" كە بە ناھە قېبە بىزوتىنە وە رىزگارى خوازى گەلانى دە لەكىنى، بە رەدھوامە لە پلانە شە رخوازىكە بۆسە رکووت كرد نى ھە مۇو بىزوتىنە وەمە كى مىللەي وېپىشكە و تىخوازە روها تەشقەلە كىردىن بە وەھولە تانە ئىرىبا زى سە رەبە خۇيان سورشىگىريان ھەل مەزاردۇھە وادھە دە كە وى كە ئیمپریالیزمى ئە مریکى سوود ئى دەھرسى مىۋۇرى رەشى شە رى يېتىنام وە رەنە گرتۇھە، بلکولەمۇ ئاتە وە رونالد رىگن دە سە ئە لاتى وۇشكى سېلى ی وەرگرتۇھە، ئیمپریا بىزىمى ئە مریکى درندانە تىر مەلپى گورگانە پېشان دە دا ت و مە ھە رە شە و پە لا ماروپىلان - نە وەمە دېزى بە رەھى ئاشتى يېمۈكراسييە تە بە لام خەمباتى سورشىگىرى گە لان سە خترە و كارى مە تەرە بە رامبە رەبە ئیمپریالیزم وۇنە پە رستى و دارودە سەتكانى حکومە تەدىكتاتوروفاشىستە ئى جىهان و ناواچە رۆزھە لاتى زىك و دوور، بە لکو مە سە لمى رېزگارى بە رەھەمنى مىللە تان اوھە و راستى لە مانگى چوار دە - كە و توھە تا بۇئە وانە ئى تا ئىنېش ھە لىخە لە تابۇون ھېج تىتىفە و بۇيە شە چارە سەرە ئەنەنەتە و لاتە كە ئى دابە شىكارا وە زىز بارى سەتى ئە وەھولە تا نە ئى كە راستە و خۇيان ناراستە پېيە نديان ھە يە بە ئیمپریا - ئى ئە مریکى لە ئازمۇونى دۇو و ئىستىاي خۇي داچە وە رى

نامہ یہ کو بروتھ شریخ

تیته مالی نیه بی به خشی
جیا له سه رب و -
ورد سтан
ه عیدی میکائیلی (تیته) *

لـ هـ عـيـدـيـ مـيـكـائـيلـ (ـتـيـتـهـ) *

یه کیک له خوینه رانی بهریزی
سه رده می نوی له گه ل پیروزبای
له دهرچونی روژنامه‌ی "سه رده -
می نوی" نامه یه کی بی ته ئیریخی
تیکوشه رونیشتمانپه روهریکی
كوردی بوئاردوین که ئیراده وفید ا
كاری ونیشتمانپه روهری لاوانی
كوردنیشان ده دا . نووسه رینامه
کاك سه عیدی میکائیلی خه لکی
مه هاباده که سالی ۱۹۸۲
به ندیخانه‌ی ورمی به ده ستی
پیاوكوژانی کوماری ئیسلامی
ئیعدام کراوه .
ئیمه له گه ل سوپاس بوهه اوکاری
له سمرنه ماوه و به جی ئیهشتوم

لئه خوینهره به ریزه ئه وه دهقى
نامه که به بى ده ستکاری لیره
دا بلاوده که ينه وه
خه مخوره دلسوزه کەمی
کوردستانی رازاوه به گول وجوا-
نى، دوانامه ئه اواله که ت
که ساتیکی دیکه به ره و پیر ئ
مه رگئه روا و مرگره .

که وشی داکه وم ئاخرئە و
ھە رکاتى عا جز بایە دەچوومە
لای کە وشە کانى وھاوارمەدە كرد
خرپنه؟ دايكم پى دەكە نى و
ئە ووت خە ونم دىيە كوتەگان
ھيلانە كانيان دا لاش رووخاندو -
يە تى . خرپنه تو بلى ئەمەو
وھ راست بگەرى . لە باوشى
ئە گرتەم وبزەمى لىوي دە بولۇ بە
قاقا خە م رەۋىنە كەم .

تو بلای ئىئیدى بە كىيى بلى ئى
 خىپنە وچە مۇلەتى لى بىنى
 وخە ون بو كىيىرىتە وە ؟ ٠
 هاولەكەم! ئاواتم بۇو بە
 هە مۇو كوردىستان دابگە رېم •
 لە هە مۇولايە ك سنوورىيڭ
 دروست كرابى تىيىكى بىدەم وله
 كە لەزگىرانە كەم بۇوكە
 شووشە خنجيلانە ، لە وينەمی
 ئە وله بە هار دالە دارستانى
 تى پە رم بوسيا كىودەرباز

رىسى سې زەۋەمىنى چەرچى
 تۆدلىپى خوينى رەزاوى منالە -
 هەزارە كانى كوردىستان لە سەر
 دە رودھشت وشارى دەبىيەم، نى
 توانم لە ژيان نە تۈرىم وتۈورى
 هە لىنە دەم. هاولە كەم ئەمە
 ئىمروئاخرساتىيەك كە لە بازارى
 پىاوهتى دا ئە من ژيانم ئە بە خشم
 وشە رەف وسەر بەرزى وەرئەگرم
 پىم وايە لە وگۇرینە وە دا بە
 قارانجى من دەور گۇرآبى •

در بر این نیروهای سرکوبکر رژیم در موضوع قدرت بود، رژیم جمهوری اسلامی ناکزیر کردیده بود که در سراسر ایران تاحدودی دست به عصا راه برود، احزاب سازمانها نهای سیاسی کم و بیش اجازه داشتند که انتشارات خام خودشان را داشته باشد. همین که رژیم در کردستان پیشرفتی ای نظامی بدست آورد، تسمه را از کرده همه کروها و سازمانها کشید و حتی آن احزاب و سازمانهای تبر که در دفاع از خط امامینه چاک می کردند از آسیب امواج سهمکین تحمیف و تعقیب محروم نماندند.

تاریخ ایران از انقلاب مشروطه تبعید نشان میدهد که یا باید دموکراسی - واقعی، یعنی حکومت اکثربت مردم استقرار یابد، که طبعی ترین صورت آن در احترام کامل به هویت ملی و فرهنگی ملت های ساکن ایران، و مداخله جدی آنان در سرنوشت شان تجسم می یابد، و یا اینکه باید به تناوب رژیم های دیکتاتوری نظامی و پلیسی رضاشاهی و محمد رضا شاهی یا رژیم دیکتاتوری مذهبی جمهوری اسلامی در کشور حکم‌فرما کردن. که البته فساد و انحطاط و عقب ماندگی در حمۀ شئون و در تمام ابعاد زندگی سعنوان تبعات ناکری و آثار محنوت این رژیم هارا بدبانی خواهد داشت و اثری از آزادی و عدالت اجتماعی مسحود خواهد بود، راه‌سوسی وجود ندارد.

شود، یعنی میلیت‌های داخل ایران حاکم بر سرنوشت شان شوند، آنکه فقط در این صورت است که ستمکشان و محروم‌مان ایرانی می توانند با تکیه بر این اهر- مهای قوی، در راستا حق آمال شان تقدیم‌های واقعی بردارند و بصورت شا- پسته در حکومت شریک و از نعم مادی، که حاصل و دستاورد، رنج اعصار و قرون ۱ جداد شان می باشد، بکوئن‌های عادلانه برخوردار شوند. روش‌نفرکاران و آزادی خواهان می توانند با استفاده از امکانات جدید و فضای تازه سیاسی استعداد داش- شان را شکوفا ساخته و در تمام زمینه‌ها در جذب ترقی اجتماعی قرار کیرند. بدینه است که در فضای مسحوم نفس- کشیدن برای عموم دشوار خواهد کرد، چه رسیداینکه امکان پرورش استعداد داش- ها و بهره کیری از خلاقیت اندیشه ها بوجود آید. بر عکس وقتی که فضای آزاد بر ابری و پر امید بین ملت ها بر پیشنهاد ایران حاکم‌کردد، آنکه دشمنی ها و کبنه توپیها جای شان را به دوستی و آشتنی خواهند داد. و در اینجا است که داروغه از هر کونه بیم و هراس طبقات و افشار ترقیخواه می توانند در تمام رمیند های هنری و فرهنگی و تولیدی به ترقی واقعی دست یابند.

یادآوری تجارب ملموس در چند سال اخیر زمانه بحث را روشن تر خواهد ساخت. مادام که مقاومت کردستان

نفی فرهنگ‌های ملی آنان و تبلیغ ناسیو- نالیسم ایرانی برپایه فرهنگ و زبان فارسی است. بسازد و شنید و بی تعارف این طرز فکر اینست که رحفور نمایندگان واقعی - توده‌هادرها کمیت و هم چنین عناصر فرهنگی وزبانی غیر فارس در حیات - اجتماعی و فرهنگی ایران باید جلوگیری شود.

در مقابل این طرز تفکر و شیوه حکومتی خاصی که تبلیغ می‌کند، طبقات محروم و ستمکش ایران بخوبی دریافتند اند که هر هانی و نجات‌شان از اسارت و بد بختی و سیبه روزی با استفاده از موکر اسی واقعی ملازمه دارد. و دموکراسی واقعی در شرطیت ایران امکان تحقق ندارد. سکر اینکه هر یک از میلیت‌های ساکن ایران بطور کامل مجال مداخله در سر توشت خود، و ترویج و تبلیغ را در فرهنگ و اختشاعات خود را داشته باشد. تجربه مبارزات جندسال اخیر بخصوص درجه‌نه که شاخته و پرداخته جمهوری اسلام است این حقیقت را بیش از پیش آشکار ساخته است، که به روزی طبقات محروم جامعه ایران وار میان برداشتن ناب ایریهای اجتماعی. فقط در صورتی میسر است که قدرت طبقات حاکم، که در قالب حکومت منجز تجسم یافته است، در هم شکسته سود و قدرت حاکمه به طبعی ترین وجه بمقدم بارگردانده شان یکی است.

تغیرات چشم کیری که در ساختمان اجتماعی ایران در سالهای پس از درهم شکستن رویداد و فورماتی که پس از کودتای ۱۳۲۲ و بویژه پس از خیمه شب بازی "انقلاب شاه و مردم" روی صورت کرفت، هر چند که تقسیم بندی جامعه ایران را بکلی در هم بخت و طبقات و افشار جدیدی را در پیشه اجتماعی ایران پدیدآورد، اما در کاریشیهای دوکانهای که از فردای پیروزی انقلاب مشروطه در اجتماعی ایران بوجود آمد غیر- اساسی نداد. هنوز هم علی‌غم دکرکوئی شیوه‌ای تبلیغ ، بوجود آمدن سارمانها و احراب کوناکون، بالارفتن سطح آگاهی توده‌ها در مفهای چشم کیر ، همان در نوع طرز تفکر در عرصه سیاسی ایران خودنمایی می کند که هریک جانبدار شیوه مخصوصی از حکومت است. طرز تفکر امروزی طبقات حاکم همان قابل جدید شیوه تفکر پر از احادیث است. که ایزورها با عاریه کرفتند این طلاحات را بیچ در جوامع امپریالیستی رنک و جلا خورده است، و در قالب از آزادی و مشروطه خواهی در واقع جانبدار همان شیوه حکومت کهن یعنی حکومت - متصرک و عمیقاً استبدادی است. جو از این طرح تکیه بر این طرز تفکر نفی وجود میلیت‌ها. متعدد در محدوده جغرافیائی ایران و

Hevnîstimanê hêja

Va ye Serdema Nû li ber çavêن we ye. Me di destpêka rojnamê da da bû xuya kîrin ku "S. N." tenê bi alîkariya we dikare dom bike. Em dizanin ku rewsa Kur-distana perîsan her li ber çavêن we ye, ku giyan û xwîna we tev bi evîna wê dâgirtî ne.

"S. N." hawara miletê kurd e, dengê bilind yê heqkwaz û pêşketinxwazên kurdistanê ye. mehêlin ku ew deng û ew hawara nizim bibe !!

Aboneya 12 hejmaran ji bona welatên Skendînavî 100 koronên swêdî ye. Ji bona welatên Ewripa ên din pereyêن poste jî têne ser. Hûn dikarin peran an bi rêya bankê an jî bi poste bisînin. Navnîsana "S. N." digel jimara hesabê bankê di vê jîmarê de em belav dîkin. Careke din jî em hevkariya we sipas dîkin.

Xwendevanê kurd ên hêja

Rojnama S. N. bi alîkarî û hevkariya çend rewsenbîrên kurd di warêن siyasi, edebî û reşenbîrî da dê mijûl bibe. Ewê digel kovar û rojnameyêن kurdî ên pêşverû ji bona van armancêن jêrîn bixebite.

- Ravekirina têkoşîna miletê kurd ji bo mafêن xwe ên neteweyî ji miletê cîhanê ra.

- Belavkirina nûçeyêن xebata çekdar û têkoşîna hêzêن şorisgîr ên Kurdistanî.

Di vê biwarê da "S. N." hêvîdara alîkariya diravî û manewî ya rewsenbîr, şorisgîr û welatperwerêن kurd e. Ev alîkarî bi awayêن têvel dibe: Bi danûstan-dinê digel "S. N.", bi belavkirin û firotina wê, bi sandina nivîsar, pêşneyar û rexneyan....

Em çavnîrê alîkariya we ne. Ji me re nivîsar an li ser rews û jîna kurdêن ku li derf welêt dijîn, li ser xebata şorisgîrên Kurdistanê û têkoşîna miletê kurd bisin. Bi vî awayî alîkariya we ji "S. N." ra dê gelekî hêja be.

بخشی طبقات ممتازه ایران کم و بیش، در جریان تحکیم پایه های قدرت او سهم داشتند، بلکه روحانیون عده، چه آنانکه در نجف بودند، و چه آنانکه بساط شان را در قم کستره بودند، نیز در این میان بخوبی میدانداری کرده و در منار طبقات ممتازه بار و مددکار رضا شاه پرندند.
متناقضانه نسل معاصر انقلابیون -

ایران از تاریخ گذشته آکاهی عمیق لازم رانداشت و بهمین دلیل در سهای لازم را از تاریخ تکامل اجتماعی ایران نیا -
موخت. افادمات عوام فریبانه سردار سپه، در زمانی که هنوز به سلطنت -
برسیده بود، وظاهرات او به جمهور یخواهی وغیره همکی ترفندهای برای فریب دادن توده های بود که کم و بیش در جریان حوادث بعدی ایران، البته در اشکال وجوه دیگر، تکرار شد و سبب ایجاد توهّم در روشنگران و حتی سازمانها و احزابی شد که خود را متولیان - انقلابیکری می دانستند.

باری حاصل حکومت متمرکز مقتدر نظامی - پلیسی رضا شاهی، سرکوب هرچه بیشتر ملیت های ساکن ایران و دشمنی آشکار با اشاعه و ترویج فرهنگ ملی آن اقوام وحشی تلاش برای املاه آن بود، و این سیاست در مجموع مورد تائید بخش های مختلف طبقات ممتازه و حاکمه در ایران بود.

در هم ریختن سطاخ رضا شاهی در - شهریور ۱۲۲۰ ورود قوای متفقین ایران چندسالی قیدویندهای دیکتاتوری و اختتاق را از دست وزبان مردم برگرفت و بهمین دلیل مردم از هر کروه، وهم - چنین میلیت ها، نیز فرمی یافتند - تاب خودآیند و کم و بیش تمایلات واقعی خود را بیان کنند و افزون بر آن در راه عملی ساختن آرزو های فروخته و در هم کوشه شان قدمهای بردارند. این اقدا - مات دقیقا در راستای حرکتها اصیل، اجتماعی و مردمی پیشین و درجهت -

تعصیق انقلاب مشروطیت در شرایط - جدید اجتماعی بود، که منتهی به تشکیل جمهوریهای خود مختار در آذربایجان و کردستان کردید، که از حمایت سازمانهای انقلابی و مترقبی - ایران در مجموع برخوردار بودند.

طبقات حاکم ایران، علیرغم یافته در ظاهر شیوه های سرکوبکرانه رضا -

شاھی را پس از سقوط اموحکومی کردند ولی در واقع با چنگ و دندان از محتوا -

آن حکومت دفاع می کردند. دشمنی کین توزانه شان با جنبش های آزادی بخش ملی در آذربایجان و کردستان مظہر این حقیقت بود. بقیه در صفحه ۱۱

محمد تقی خان بیان و سرانجام تشکیل - پهنه ای سوسیالیستی در کیلان تجلی یافت. این قیام ها در واقع ادامه منطقی تلاش مشروطه خواهان واقعی، در استقرار مشروطیت و دموکراسی واقعی در کشور بود. محتوا اصلی این قیامها و اکذاری اختیارات به خلق های ساکن ایران بود که سلب قدرت از حکومت مرکزی به نفع حکومتهای محلی در ایالات محل سکونت میلیتی های ساکن ایران هسته اصلی و مرکزی را تشکیل می داد. بی جهت نبود که مترجمین و عناصر محافظه کار برای دهست اند کاران این قیامها و عناصر فعل آن اصطلاح توہین آمیز "متجازس" را بکار برندند. چه آنکه در واقع مترجمین و عناصر محافظه کار، هیچ کاه این جسارت را برابر آزادخواهان و انقلابیون نمی بخشدند که آنان خواستار حقوقساوی برای همه ملیتی های ساکن ایان باشند، و سرانجام نیز به فجیع ترین سورت این قیام های انقلابی را بخون کشیدند.

در مقابل این شیوه حکومت کمدخواه انقلابیون و مشروطه خواهان واقعی بود. همانکنند که بیاد آوری شد تنها محا - فظه کار و مترجم نیز شیوه حکومت دل خواه خود را تبلیغ و ترویج می کردند که هسته اصلی آن دور نکاه داشتن توده - مردم از دست اندازی همچشم حکومت - بود. این کروه همچنان جانبدار حکومت قوی مرکزی بودند و در این اه ارجیح - کونه تلاشی کوتاهی نکردند. ولی از آنجا که هیچ کاه نمی توانستند در مقابل امواج خروشان مردم و توده ها - مقاومت کنند، به شیوه همیشگی و دلخواه شان دست بدامان قدرت های امپریالیستی شدند. مادام که حکومت تزاری روس در قدرت بود، این حکومت بزرگترین پشتیبان و متفق مترجمین زضدانقلابیون ایان بود، و وقتی که در اثر انقلاب سوسیالیستی اکابر ساطرا رسیم در روسیه بر چیده شد، امپریالیسم انگلیس بصورت قبلمکاه واقعی مترجمین در آمد، والحق که در این کارزار آنطور که باید و شاید - بداد مردم ایران رسید.

کودتای سوم حوت ۱۲۹۹ به کار کرد - دانی انگلیس ها و بدست مزدوران - ایرانی بروی صحنه آمد و حاصل آن سر انجام مسلط ساختن حکومت متمرکز نظامی ویلسی رضا شاهی برای مدت بیست سال بر مردم بود. رژیمی که رضا شاه می بود در واقع برآ ورنده تمام خواسته ای - طبقات ممتازه ایران بود. بروزی دو طبقات ممتازه ایران به قدرت رسیدن رضا شاه دقيقی جزیه آتی یادگاری تاوارت -

در خالت دادن توده ها در امر اداره کشیز بصورت قیام آذربایجان به رهبری خیابانی و لاهوتی و قیام خراسان به رهبری کلمل

شناخته شد و از آن بعد قدرت حکومتی، چه حزا و چمکلا، مشروعیت خود را از این منبع یعنی حاکمیت ملی کس می کرد. انتخاب مجلس شورای ملی و تفویض قدرت قانون کزاری با این مجلس، معنی دیگر نداشت جز اینکه، بعد از این قوانین مصوب نما - بیدکار مردم حاکم را بخط اجتماعی، در هر زمان خواهد بود، نه قوانین شرعی که تا آن زمان متبوع و محروم می بود. حمولای دکرکونی عظیم سهل و آسان نبود، جنبش عظیم توده ای همراه با از خود گذشته کیها و فداکاریها فراوان ، در طول سالیان دراز و روشنگری پای عناصر پیشکام، چنین حاصلی را بسیار آورد. نه تنی نتیجه این دکرکونی عظیم این بود که امیزهای طبقات ممتازه را کما آن زمان بعنوان مقدار الهی محترم بود، بزیر سوال برده و هم زمان با آن طفایت ممتازه از عرش ندهی شدند، به خار چشم عناصر محافظه کار و ارتقا عی تبدیل شدند و از این رو اتحاد این سازمانها، در اولین فرمت نمکن، بصورت میرم ترین مواد برنامه های حکومتهای محافظه کار در آمد، در حالی که قوای مسلح و احدهای قراقچه تکیه کاه عده استبداد بود، تقریبا - دهست نخورده باقی ماندند.

مشروطه خواهان واقعی در ادره امور کشور نیز شیوه لامرکزیت را برگزیند و نخستین قانون مصوب مشروطیت بعد از قانون اساسی، قانون انجمن های ایالتی و ویلایتی بود، که آختنیار اداره ایالات و ولایات را در مقیاس کسترهای ایه منتخ - بین مردم و اکذار می کرد و در حقیقت - نوعی فدرالیسم را بر سریت می شناخت حتی پیش از تصویب این قانون و در گیر و دار مبارزاتی که به منظور استقرار مشروطیت بین مردم و رژیم استبدادی در گرفند طبیت بین مردم و رژیم استبدادی در گرفند بود ولی اینمهه با استقرار حکومت واقعی مردم بسیار فاصله داشت. از همان فردا روز اعلام مشروطیت دوکرایش عده در باره شیوه و محتوا حکومت مردمی در ایران پاکرفت، و هردوکر ایشان دیشمندان و نظریه پردازان و هواداران خاص خود را غرضه کردند. طبقات ممتازه که بقایای در باریان و وا استکان آنان و زمین داران روحانیون بودند، از آنجا که مخالف تغیرات ریشه ای در بینان و شیوه حکومت بودند بر آن شدند که بادست زدن به یک سلسله اقدامات موری و ظاهر سازی نما - یشی از حکومت دموکراسی را بر می خورد. بیاورندوبا استفاده از تاسیساتی جدیدی که لازمه حکومتهای مردمی است زمان تدریت و حکومت واقعی را هم چنان در دست خود نکاه دارند. اینان در کار حکومت و بی افکنند نظام جدیده شیوه های روی آورندند که حکومت متمرکز و استبدادی ساقر را با ظاهری فربینده می آراست و لی از مشارکت جدی مردم، و بخمور طبقات غیره ممتازه، در حکومت حقی امکان جلوگیری می کرد. در مقابل این دسته، توده های مردم و طبقات متوجه همراهی از دیگری را پیش کرفتند و از همان ابتدای جنبش با ابتکارات و نوآوریهای خاص، سارمانهای توده ای بوجود آورندند، از آن میان انجمن هامهم ترین نقش را در سازماندهی مردم، چه در عرصه مبارزات سیاسی در ابتداء، و چه بعدها در مبارزات مسلحه ایفا کردند.

طبقات ممتازه خطری را که از این موجه آن بود بزودی در یافتند و از دو طریق در کار خنثی کردند نقش -

امروپیش پاافتاده است و امروز باکمال تاعف حتی اعجاب کسی را بر نمی انگیرد. چنین است که بحث درباره شیوه - حکومت در هر یک از کشورها و زیمها ی حاکم بر آنها مستقیماً سرنوشت کردها و کردستان ارتباط مستقیم و بسیار نزدیک دارد، هر چند ظاهرا چنین می نماید که این مسئله مستله اختصاصی ملل ترک و عرب و فارس می باشد. چه خواهیم چه نخواهیم تاریخ و شرایط خاص سیاسی و اجتماعی حاکم بر منطقه، سرنوشت مارا به سرنوشت دموکراسی در این کشورها کره زده است و همانکونه که قربانیان واقعی رژیم های دیکتاتوری و ارتاجاعی در این کشورها کرده استند، این کرده استند کماید مهم ترن نقش را در استقرار دمو کراسی در این کشورها عهددار گردند. این راست تاریخی، رسالتی شریف است که آثار آن از محدوده منافع ملی، ملت کرد فراتراست و همه ملت های این منطقه رانیز شامل می گردد. چنین است که ملت کرد باید نقش پیش آهنگ جنبش های انقلابی، به منظور استقرار دموکراسی واقعی در این کشورها، عهددار گردد. این خود افتخاری بس سترکاست که در عین حال مسئولیت های بسیار سنگینی را برداش ملت کرد و سازمانهای سیاسی و انقلابی آن می کذاردو درست در رابطه با این مسئولیت عظیم است که ماضوری می دانیم درباره شیوه حکومت و تئوری های یعنی آن در ایران به بحث بپردازیم:

انقلاب مشروطیت ایران در عین حال که خود معلول دکرکونی شرایط اجتماعی و اقتصادی آن روز ایران بود، دکرکونی - عظیمی را در بینیان اندیشه ملل ساکن - ایران به مراره داشت. در کنار شیوه تفکر سنتی که همه رویدادهای دنیو را به عنامر ماوراء طبیعته منسوب می داشت، و شیوه تفکر حاکم تا آن زمان بود، شیوه تفکر دیکری پدیدآمد که حوادث و رویداد اجتماعی را بکونهای علمی تحلیل می کرد بدین معنی که برای هر رویداد اجتماعی علل دنیوی و عینی که ریشه در شرایط اجتماعی و اقتصادی داشتند اثیلند. آن زمان همه مردم تحت تاثیر اعتقادات ماوراء طبیعته، حکومت را از آن خدامی دانستند و اورا قادر و قاهر مطلق می پنداشتند، بهمین دلیل حکومت دنیوی سایه ای بودا ز حکومت از لی وابدی الهی در روی زمین، و بنابراین مصون از هر کونه تعریض و میری از هر کونه مسئولیت در قبال حکومت شوندگان بودند.

انقلاب مشروطیت این دکرکونی عظیم را در ازدهان و در افکار بیوحودا ورد که برای لولین بارتئوری منشا حاکمیت از بینیان تغییر کرد: اصل حاکمیت ملی بمرسمیت

جوان و سه ر به روز ده شه کیته و ۰ به لی کوردستان چاوه روائی دمرکه و - تنی روزی سه ر که و تنه ۰ پیروز بی چیزی چل ساله ای داد - مه زانی حیزی دیموکراتی کوردستانی نی ایران ۰ سه ر که وی جووانعوه میلی - شورشگیری کوردستانی نی ایران ۰ سه ر به روز می هیزی پیشمه ر - گه باسکی جووانه وه ی چه کداری ۰

شه شی گه لادیزی ۶۴
موکری

دو شیوه تکرو دونوع حکومت

یک از کشورهای چهار کانه بیفکنیم تا محتوا بیان مابینتر مفهوم کردد. مکراینست که نخستین قربانیان حکومت کودتائی نظامیان در ترکیه، کرد های ساکن در آن کشور می باشند، هنوز پس از چند سال که از کودتای فاشیستی نظامیان ترک می کنند، در بخش مهمنی از کردستان ترکیه مقررات حکومت نظامی برقرار است و در بخش های دیگری از کردستان ترکیه که ظاهرا مقررات حکومت نظامی بر چیده شده است اختیارات فوق العاده به فرمانده هان نظامی و فرمانداران ودادکارهای نظامی در آن نواحی اعطا کردند. اکثر بتفاوت کسانی که در طول چند سال کذشته در دادکارهای نظامی ترکیه باصطلاح محاکمه و محکوم شده اند کرد هستند و هم چنین است قربانیان شکنجه و سایر اقدامات ضد بشری حاکمان نظامی ترکیه و نیز زندانیان سیاسی در ترکیه در عراق نیز وضع بهمین منوال است این دهات و آبادی های کردستان است که بdest بیدادکران عیشی با خاک یکسان می شود، این چشم مه سارها و قنات های کردستان است که بایز ریزی سیمان خشکانه می شود، و این هزاران هزار ساکنان کردستان می باشند که به نواحی کرم سیر بال حبار کوچانده شده اند.

آنارنکیت بار استقرار استبداد مذهبی در کردستان ایران نیز اظهار من الشمس است. جنگی کمیش از شش سال است به مردم کرد در ایران تحمیل گردیده و سراسر کردستان ایران را به ویرانه تبدیل کرده بعنوان لکه نشکنی سیاسی بر پیشانی جمهوری اسلامی نقش بسته است. سخن ازدهها هزار قربا نیان این جنگ و آثار شوم حاصله اقتصادی کردستان در سالهای نخستین جنک مقاومت

تیکوشه رانی کورد له هه مو و هه ل و هه رجیک دا ئه شی بعینه و ۰ هه گه ر له هه لکه و تیک دا که ته - شکلات دور خسته وی که سیک یا چه ند که س به باش بزانی ئه گه ر تیکو شه ران کوردستان به جی بیلن، داگیر کران پشووی به ناسو وده بی ده ده ن و به دلنيا یی له هه مو و شوینی ده سورینه و ۰ له کاتیکا ئه گه ر تیکوشه ران لیر وله وی ایران و یا له ناچه کانی دیگه ی کوردستان له سه ر هه ست خو را بگرن، له ده رفه تی له بار دا ده - توانن بینه وه سه یدانی خه بات ۰ و بیر بینه وه که تیکوشه رانی کورد به دریزایی چه ند سه دله م قزوینی کوردستان بو یه و قزوینه بان گریز توتعه وه خویان له هه ترسی رزگار کرده و له ده رفه تدا توانیویانه چه ند جار له را په رین و خه باتی چه کدارانه دا به شدار بن ۰ چی سه ر که شه کانی کوردستان دایکی به ئه مه گی روله کانیا نن و له په لاماری دوزمن ده یا ن پاریزین ۰ ئه شی پشت به م دایکانه بیه ستری و له نامیزی ئه وان دا بحا وینه و ۰ تا قیکردنمه و تالی کوردستانی عیراق و ئه زمونی فره تالی جووانعوه خه لکی فه له ستبین له پیش چاوی ئیمه یه ۰ ئه شی له م راسته قینه میزووی بانه ده رس وه ر - بگرین ۰ کانگای له بن نه هاتری به هیز و هه راوی جووانه وه ی میلی - شورشگیر کوردستان، له وه دایه که پیوه ندی به تینی له که ل خه لک و عه رزی کو و دستان هه بی ۰ نایی له م کانگا هه لقو لارو له بن نه هاتوه دوره که ویه وه و ۰ چی ببیه و ۰ ها و ری یا ن جووانعوه میلی - شورشگیری - کوردستان روزی به سام و به ترس تی ۰ ۰ په رینی و که و تو ته به ره مه پدانی تاقیکردنی وه ئی توند ۰ به لام له بیرمان نه چی که به دریزایی میزوو نه ته وه ئیمه روزی گه لیک دزوار تری به خورا گری تی په راند و ۰ وه به سه ر به ره زه لکه که ل خه لک و عه رزی کو و دستانی ئیعتاز و به شیوه ی جور به جور ده ره نکه به هیچ قیمه تیک مل بسو ده سه لاتی ریزیم رانه کیشن ۰ ریکختنی به ره کانیه کی ئه و توی به ر بلا و که بیگمان له باری - عه بینی یه وه ده ره تانی هه یه، ته ئسیری له په لاماری پارتیزانی چه کدار بو سه ر هیزه کانی دوزمن که مت نیه ۰ له هه ل و هه رجی دیاری کراوی ئیستا دا ته نانه تله ویش کاریگه ر تره ۰ ههر چونیک بی ئدم دو و چه شه خه با ته بو به کتر پیوستن و یه کتر به هیز تر ده که ن ۰ له م پیوه ندی یه دا ئه شی وه بیز بخه مه وه که دوور که وتنه وه تیک شه رانی کورد بوده ره وه کوردستان و به تاییه ت بولاتی نوروبا و په نا به ری ئه وان دیارده یه کی به زه ر و نا له باره ۰

زی ئه و ۰ به لی نابی ده ست تی وه ردا
 نسی نهینی و پشتی په رده ی دار وده—
 سته ی ئیمپریالیزمیش به نه بیو بزانین.
 ریبه رایه تی خیزیبی دیموکراتی کور
 دستانی شیران بونیشان دانی هه ستنی
 به ر پرس قروول له به رامبه ز میزوو، وه
 جوو لانه وه ی میللي - شورشگیری کورد—
 سtan دا، پیویسته په شیوی وه زع تی^۷ بگا
 ووه یه ک لایه نه کوتایی پی هینانی هه مور

چه شنه حاله تیکی شمر و پیک همپرژان
له گه ل کومه له به ره سمعی را بگه یه نی
نه رو ها به کار هینا نی چمه کیش له
گه ل کومه له ، بیجگه له کاتی ئیجباری
و به رگری قه ده خمه بکات وه را بگه-
یه نی که شه ری نیو خوله نیوان هیزه-
کانسی نیو جوو لانعوه میللى-شورشگیری
کوردستانی شیران دا دیارده یه کناله
بار و به زه ر و بو پاکانه کردن نا بسی .
ئاشکرا یه حیزبی دیموکراتی کورد-
ستانی شیران ههر له وحاله ش دا مافسی
خوچیه تی که خه با تی سیا سی و شیده شو-
لوژی له گه ل بیر و راو بو چوونی جور به
جور دریزه پی بدآ ئه مه مافی ره واي-
هه موو حیزب و ریکخراویکی سیا سیه .
ریبه رایه تی حیزبی دیموکراتی
کوردستانی شیران ئه شی بروای به قه زا-
وه تی رموای کومه لانی خه لکی کورد هه-
بسی و دلنیا بیک که کومه لانی خه لک له
قه زاوه تی خوچیا ندا به هه له ناجن .
به کرده وه برو یان به ریکخراوی خه تا
بار نا مینی و پشتیوانی لی نا که ن .
به چی یه وه بیری بخه ینه وه که ئه که ر
بانگه وازی گشتی ۲۰ ای ره شه مه ۱۳۶۱
نووسه ری ئه م دیزانه له با ره ی پیویستی
پیک هینانی شورای کاتی شورشگیری سه-
رانسه ری کوردستان سه رنجی درابایه ،
وه ئه سله کانی ئه و قبول کرا بان ، بیکو
مان کوردستان به م شیوه داخداره تووشی
شه ری برا کوزی نه ده بیو ، وه دوزمنا-
نى داگیر که روا به ئاسووده بیسی راو راو .
ینیان نه ده کرد و دوزمنه هه لاتوه کانی
دیکه ش له شیران هاواری شادی یان به رز
نه ده کرده وه و نه یان ده نووسی :
”اللهم اشغل الظاهر لعین بالظاهر“

له په يامى كوميته ي به ريسوه-
به رى جيئنې چل ساله ي حيزبى ديموكراتى
تى كوردستا نى ئيران دا گوتراوه :
”ئە مرو مە ترسى ئىنوسىد و نە ما ن
ھە رە شە لە گەلى كورد له ئيران دا-
دە كات ” ٠ ئە مە راستىيە كە و ئۇمۇرى
لە سە رە وە باسى كرا ، له وانە يە تا
رادە يە كە هوپىيە كائى پىك هاتنى ئە م
وە زۇمە ي تا ئە و جى يە كە پىوه ندى-
يان بە وە زۇي نېيۇ خوى كوردستا نە وە
ھە بىر رون كرد بىتە وە ٠ له راستى دا
پىويىستە تە واوي هيئىز و دە رە تان بىر-“

حکومه تی تورکیا ش بکه پن .
به لام حوكمیکی بئی ئه ولولای زا-
نستی به که هیزمونى نیپچولانه وە ی
رزگاریخوازی نیشتمانی به ویستی ئە م
یائە و ریکخراوە وە دیاری ناکری، بە لکوو
ھە ل وەم رجى عە ینى نیو کومە ل ورایە ل
وپپۆچینایە تى و پلە ی پیشکە وتنى فە-
رەن نگى وئابورى هیزە کانى کومە ل لە
ھە ل وە رجى دیاردا کراودا هیزمونى بۆ
ئە م یا ئە و هیزى سیاسى دابین دە کات .
ئە مە کە لە کوردستان هیندی لە ریکخرا-
وە سیاسیە کان دە یانە وى ئیرادە خۇ-
یان بکە نە جى نشینى حوكمی زانستى
کومە ل ناسى وتئورى و تاكتىكى خە باشى
رزگاریخوازى و یا به زاراوېکى دىكە ئىرا-
دە ئى دە سته يە ك بکە نە جى نشینى
ئیرادە ی زورىه ی کومە ل موسىبە تىكە .
بە لام ئە م موسىبە تە کا تىك دە بېتە کا-
رە ساتىكى دلتە زين کە هیزىكى سيا سى
بېيە وى بە زۆرى چەن کە هیزمونى سيا سى
لە جوولانە وە رزگاریخوازى نیشتمانى
دا - کە نە ك ھە ر دزى هیزە داگىر کەرە
کان لە شە ر دايە ، بە لکوو کە ووتە بەر
تونترين پەلامارى نىزامىش - بۆ خۇ دا-
بىن بکا ، ئە م کارە ی کە بە داخە وەلە
کوردستان کرا ، لە وانە يە ، تالترين -
كارە سات بى لە مېزۇوچۇ جوولاند وە رز-
گاریخوازى نیشتمانى دا .
جى خويە تى وە بېر خە ینە وە
کە شورای بە رگرى نیشتمانى لە ھە لسە
گاندى ئە م روو داوانە دا چۈن حوكى
دۇا کە وتوپىچۇ جوولانە وە رزگاریخوازى
نیشتمانى تى کوردستانى دا ، وە بە زما-
سى بى زمانى ماقى ئە م نە تە وەمە ی بۇ
ھە سەستھىناتى چارە نۇوسى خوى خستە
بىر پرسيا رە وە .
بۇونى ریکخراوى چور بە چورى سيا
سى ، بە ویست و بە رنامە ی جىاوازى-
سيا سىبە وە لە نیپچولانەعوە رزگا رى
خوازى نیشتمانى دا ، کارىكى ناسابى و
ھە وايە . بە لام ئە م ریکخراوانە لە ك
اتىكى لە بە رامبە ر داگىر کە ران داتۇو-
نى شە رېكى توندى چە كدارانە بۇون ،
سيا نۇمى پېك ھە لېرژانى چە كدارانەي
تۇپيان لە بارى زانست و تىئورىمە پىنە
كەن ، بە راستى کارىكى سە يېرى نە
پېتاراوه . لە وە ش سە ر سور ھېنە ر تر
دە وە يە کە بە كىشە ئى ناوجە يې واز نە-
پېنن و بېكەن بە حالە تى شە ر و پېك
لە لېرژانى سە رانسە رى .
رە گە و رېشە ئە م کارە ساتە ھەر
ك لە پېش دا گۇترا ئە گە رە شېپىن
دە بىن بېرىتى يە لە تى ئە پېشتنى
چۈھە روكى جوولانە وە وەل وە رجى
ال بە سە رە و دا وە رە وە ها پېش
ستەنى يە رەزە وە ندى دە سته بى يە لە
رە رەزە وە ندى گە ل و شورشى رزگاریخوا

که ل جوولانه وه ی شورشگیری سه رانسه
ری تیران وه کار تیکردنی ئه وان له سمر
یه کتر لانی که م له همه لو و مه رجسی
ئیستا دا ، ئه گه ر جوولانه وهی کورد-
ستان به جوولانه وه یه کی سرف نه تمه
سی بزانین ، تووشی به ر چاو ته نگی

سیا سی و لی ورد نه بوونه وهی زانستی
بوروین .

به له به ر چاو گرتنی ته واوی ئهم
لا یه ن و هوپیا نه یه که نووسه ری ئه م
دیرانه له نوسر اووه کا ش خوی دا ، به
تایبه ت کاتی بانگ کردنی گشتی بنو
پیک هینانی شورای کاتی شورشگیری
سه رانسه ری کوردستان ، هه میشهزار اوی
”جوولانه وهی میللى - شورشگیری“ بکار-
هیناوه . لمو باره دا گوتتنی نوکته یه ک-
شایانی سه رتبه ، ئه ویش ئه وهیه که
زار اوی ناو براو له ئه ده بیا تسی مارکسی
دا پیشنه یه کی دوری هه یه + ج لـه
نوسر اووه کاتی لینین دا لدم شوینه که
جوولانه وه ی رزگار خوازی نیشتمانی له
موسته عمه ره کان داش کرد وته وه و ج
له برباره کاتی نیو نه ته وه بیک موو-
نیستی دا سه رده می ژیانی لینین هه-
میشه به لی ورد بوونه وهی زانستی شه م
زار اووه یه به کار هینراوه . به لام به کار
هینانی ئه وله لایه ن نووسه ره وه به
چیچ جورنوو سینه وه ی زار اویکی کون و قمد-
یمی نه بوبه ، به لکوبه له به ر چاو گـر-
تنی تایبه تیه کانی جوولانه وهی رزگاری
خوازی کوردستانی تیران له همل و همر-
جی ئیستا دا ئه مزار اووه له هه موو بار-
یکه وه زانستی تر دیته به ر چاو .

تی نه گه پیشتنی راست له جوولا-
نه وهی رزگاری خوازی کوردستان ، ناچار
ئه مه شی به درواوه بوبو که پیویستی یـمـ
کیتی کرده وهی گشت هیز و ریک خواوه سیا
سیه کان بوبه جی گه یاندنی رزگاری-
جوولانه وه ی میللى - شورشگیری کورد-
ستان با یه خی پی نه دریت . شه م بایهخ
نه دانه به پیویستی یه کیتی کرده وه و به
جی نه گه یاندنی ئعو ، ئه نجامی مـهـ
نتیقی ئه م تی نه گه پیشتنی نیومروکسی
جوولانه وه بوبو که بوبو به هوی لاوازی جوو-
لانه وهی میللى . شورشگیری کوردستان-
له به رامه و په لاماری نیز امامی ریزیمی
کوماری نیسلامی دا .

هه ر له روژه کانی هه وه لی را-
په رینه وه ، نرووسه ری ئه م دیرانه به
شیلگیری له پیانوی به جی گه یاندنی
ئهم یه کیتی کرده وه دا تیکوشها و تمواوی
هیزی لمـر ریگـایـهـ دـاـ بـهـ کـارـ هـینـاـ لـهـ
هیندی بارمه سه ر که و تنیکیش وه ده-
ست ها ت و هه نگا وی له باریش هاویز-
ران . به لام به داخه و سه باره ت به-

په یامی موکری

پاشماوهی ژماره کانی پیشو

هه ر له سه رئه م هه واچه برو
که حیزب و ده سته ی سیا سی جور به
جوری به رواليه ت چه پی هه له شه له
په نا ریبازه سیا سیه کانی ولا تانی پیش.
که و تووی شوروپا و ئه مریکا و هه ر وه -
ها هیندی ولا تانی دنیای سیمه میش دا
سه ریان هه لدا . به داخه وه زوری خو-
پندکارانی ئیرانیش له ده رمهه ولا ت-
کهوننه نیو جه غزی (دائیره اتفوزی بیرو-
باوه ری سیا سی ئه م ریبازانه .
له لایه کی دیکه وه پیوه نووسانی
وشکی ریبهری حیزب و ریبازه سوننه تیه.

کانی چه پ و دوا که و تووی سیا سی ئه
حیزبانه له پیوه ندی له گه ل هه ل-
جی نیو نه ته وه سی و به تایبه ت دنیا،
سوسیا لیستی و هه ر وه هارووداوی خیرا
وله خه یال نه هاتوو که بعون به هوی رو-

خانی ریزیمی سه ره روی پاشایه تی ،
بعون به هوی ئه وه که ئه و بچوون و -
ریبازی لاده رانه و چه وت راست بو-
مه یدانی گه رمی سیاسی ئیران بگو-
بیزینه وه له هه واچه بجوش و خروشی

ئیران دا پیش و پاش ریبیه ندانی ۱۳۵۲
خو بنوین . ته نانه ت ئه گه ر دوای
روو خانی ریزیمی پاشایه تیش له ئیران دا
لتنی که می دیموکراسی و ده ر فه تی
گوچینه وه بیرو را و خه باشی ئیده ئو-
لوزی و سیاسی له هه ل و مه ر جیکی

ئاساییش دا بیو بایه بیگومان سرینه-
وه ی شوینه واری ژاراوی ئه م جوره بچون
و ریبازانه له زه ینی خه لک و له جهغزی
سیاسی دا ، پیویستی به کاری له سه ره

خو و به ر دموا و دریزه خاین ده بیو .
به لام به داخه وه سه ره روی پاشایه تی
به خیرایی جیگای خوی دا به سه رمرویی
ئایینی و بیچه له کور دستان له سه را -

نمعری ئیران دمره تانی بیرو و باوری سیا-
سی جور به جورله به ین چوو . له م نیو-
دا هیندی له م ریباز و ریره و چه و بت-
ژاراوی و لاده رانه توانیان بگه ته کورد-

ستان و له گه ل هیندی فه ریکه ریکخرا
وی لاوانی سه ر گه رم و خه باشکیری
کور دستان که رابرد دوی سیاسی ئه وان تم-

نیاله چوار چیوه ی به شدار له خه با-
تی خویندکاری و یا ئه ندامه تی لمه
دهسته ی موتالایی و یا ئه و په ری به ر-

به ره کانی له به ندیخانه کانی ریزیمی
نفرانس بیو به ره سمن و به شدار بیو -
که م له گه ل هه مورو (جزء و کل) نیه .

وه بیر بینینه وه که له و هه مورو
حیزب و جه ره یانی سیاسی که نیزیکی
ررووداوه کانی سالی ۱۳۵۷ له دمه وه را
بو ئیران گه رانه وه و زوریه یان به ئاشکرا
یا له لاه را ناوی کو مونیستی یان له
خو نا ، چه ند حیزب و ریکخراو دانیان
به وه دا هینا که ئیران و تیکی فره گمله
و مافیه ته وه کا نی دانیشتووی ئیزرا-
نیان له دیاری کردنی چاره نووسی خو-
یان دا قبول کرد ؟ ئه وه شمان له بیر نه
چی کاتیک به نی سه در فه ر مانده
کشتن هیز فه رمانی دا که خاکی کورد-
ستان به توره که بکیشن ، داخرا کم بون
نه و حیزب "کو مونیستا نه" که له ژیز-
رکیفی ئه و دا له سینگی خویان ده دا ؟
به لام یه ک لایه نی ئهم زاراوه که
کومه له به کاری ده هینی ئاشکرا یه .
کومه له به خو بواردن له به کار هینانی
زاراوی جوولانه وه ی رزگاری خوازی نیشتما
نی ، به ثانقه ست تایبه تیه گرنگه
کانی ئه م جوولانه وه یه ره ر چاونا-
گری ئه مه ش گویا له ترسی ئه وه یه
که نه وه کو ناو و نیشانی کو مونیستی
ئه و په له ی بیته سه ر و دابرووشیت .
له کاتیکا په ره گرتنی جوولانه وه و بمه
شداری گشت چینه کان ، بیچه له کمیک
دهست و پیوه ندی ریزیم هه مورو خه لکی
کور دستان ده گریته وه ، له روز روناک
تره ئه مه ش ئه م راستیه ده گه یه
نی که له هه ل و مه رجی ئیستا دا .
باری رزگاری خوازی جوولانه وه له پیوه ند
له گه ل سته می نه ته واچه تی داقورسا .
یی پتري یه یه . هینانه خوار و یا به
که م زانینی ئه م جوولانه وه یه و تمنگه
به ر کردن به خه با تیکی چینایه تی
ناراست و نا زانستیه . بیچه له مه
کو مونیسته کان له خه باشی نه ته و مه
کانی بن ده سته دا بو رزگاری نه ته وا-
یه تی هه میشه له ریزی پیشه وه دان
وه له م با ره وه نه که ره هست به
سه ر شوی نا که ن ، به لکو شانا زیش
به پیشنه ره ولی خویان ده گه ن .
چونکه له راستی دا کو مونیسته راسته
قیننه کان تیکوش رانی هه ره شیلگیری
ریگای رزگاری و سه ر به خویی نه ته وا-
یه تین . هه ر له و کاته ش داتا رزگاری
ته واچه لک له هه مورو جوره سته میک
شورش دریزه پی ئه ده ن . ئاشکرا یه .
سه باره ت به ویست و بو چوونی جور به
جوزی نیو جوولانه وه ، ج له پیوه ندی له
گه ل دیره کانی پیشودا ، واته پیوه .
ندی به تینی به جی که یشتنی ئامانجی
جوولانه وه رزگاری خوازی کور دستان له

کانی ئه م کونفرانس جوولانمهه نه ته .
وه کانی موسنه عمده و نیو مه موسنه -
عمه ره یان له هه ل و مه رجی تازه ئی
جیهان دا بو رزگاری له زنجیری دیلی و
بو وه ده سه هینانی سه ر به خویی سیا
سی و دیاری کردنی چاره نووس بده .
ستی خو بده م زاراوه ناو برد . ئه گه ر
ئه وه ش له به ر چاو بگرین که کور دستان
نی ئیران له باری جوغرافیا و سیاسی
و ده سه لاتی ده وله تیه وه به شیکه له
ئیران ، ئه گه ر تایبه تیه کانی جوولانه
وه ش بینینه به ر چاو و به تایبه ت ئه .
مه ش له به ر چاو بگرین که جی به جی
بوونی ئامانجی کانی جوولانه وه رزگاری
خوازی کور دستانی ئیران به ستراوه ته وه
تاراده یه که به زنجیره گورانیکی قوولی
کومه لایه تیه وه له ئیران دا ، شو ده
بومان ده ده که وی که به کار هینانی
ئه م زاراوه یه بو جوولانمهه رزگاری خوا-
زی نه ته وه ی کور د (کور دستانی ئیران)
ئه گه ر له سه ریکیش وه راست بی بیکو
مان به گشتی ناراست و له جیگای خوی
نسیه . نابی شووه شه که زور له
حیزب و ریکخراوه چه په کان له باره
قوناخی شورشی ئیران دا بیرو رای دیاری
کراویان هه یه . شورشی کومه لایه تی
ئیران به شورشی میللي . دیموکراتیک
ده زانی . پیویست نیه ناوی ئهم حیزب و
ریکخراوه به رین . لیره دا مه به سه
ئه وه نیه ئه م بو چوونا نه بکیشینه
ژیز پرسیارمه ، هه رچه ند ئه م بو چو
نه ئه شی بکه و پتیه ژیز پرسیار . به لام
مه به سه رون کردنی وه ی فرق و جیا .
وازی ئه م زاراوه یه که له باره ی جوولانه
وه رزگاری خوازی نیشتمانی کور دستانی
ئیران دا به کار ده هینری .
ئه گه ر ئیران له قوناخی شورشی
" میللي . دیموکراتیک " دایه ، وه به کار
هینانی ئه م زاراوه یه له باره ی شورشی
ئیران وه بو جوولانه وه رزگاری خوازی
نه ته وه ی کور ده کور دستانی ئیرانیش
هیچ فه رقی نیه ، ئه و ده م فه رقی ئهم
دوو جوولانه وه یه له چی دایه ؟ داخرا
ئه مه به و مانایه نیه که بیانین یا نه .
زانین سروشته کانی جوولانمهه رزگاری .
خوازی کور دستان به کار ده با . کومه له ش
یکه بیو به شیک له شورشی کومه لایه .
تی ئیران ؟ له کاتیکا ئاشکرا یه که پیوه .
ندی شورشی رزگاری خوازی له کور دستان
نی ئیران له گه ل شورشی کومه لایه تی
ئیران هه رچه ند هه مورو لایه نه سه
قوول و به رامیه ره ، به لام پیوه ندی
که م له گه ل هه مورو (جزء و کل) نیه .

باشماوهی ل ۲

خزمہ تناکری بہلکو زیانیشی پی
دہکافت.

هر وه کی کوتمن حکومه نه کانی
ئوروبایی رابیته جور او جوریان هه يه
له کمل دوهلمه کانی داکیرکری کورد.
ستان ده سکا کانی پروپاگنند ئه وانش
له سیاستی ئه و دوهلمه تانه پیتر وی
ده کهن، جابویه روونه که دیسی میدان
ورووی ریکخر او هکان و بمنابه ره کانی
کورد له رای کشتی ئهم و لاتانه پیت،
کملکی ئهم ته بليغه و راک بیاندنا نه
کاتیکه که شیوه مه نتیقی و دورسته
کان له نیورای کشتی ئهم و لاتانه دا
جیگاکای خرچ لکر دیتته و، بویه پیوسته
لهمه کار هینان و بواری کردن به مه سه-
له فی وا که بیتنه هوی شیواندنی رای
کشتی ئهم و لاتانه خو بیاریز، به
جی که میاندی ئهم ته بليغه لمچار چیوه
بیکی ثاوا دا ئه و هیوایه پیک دینی
که ریکخر او هکانی سیاسی وشه خسیه
تمه کورده کان، له و لاتانی ئوروبایی
پیشته جه بهه ی شهري در زوار له کمل -
داکیر کمرانی کور دستان قایم ده کهن
و شمه خوی به بی شک یارمه تیکی به
سرخه به شور شکر اتی ناو کور دستان،
ئه که ریکخر او هکانی سیاسی و به نا
بهره کانی کورد با له دریزم او هش دابی
رای کشتی پیشکه تو خوازی و لاتانی
ئوروبایی بو همه قانی همیتی جوو لانه وی
زکار بخواری نمته و هی کورد و ابکیشی
شک دھبی بیسە لمینن گه قیسا خیکی
برنگ مان له خصیات بریوه.

له شوین دانان و کردنکی لی بر اوی
رای کشته و لاتانی نوروبایی نابای
چکولته ترین شک مان همبی و راست همر
له بهر شوههیه چینه حاکمه کان زور -
شیوه و جور تهفه به کار دیتنه پال و
پشتی بندههی رای کشته له نبیو چوار
چیوههی ته بلیغاتی خویان نمچهدهرهی
ریکخراوهکان و پهناهبره سیاسیه کان
دهی زور چه و ردیتیانه له بهر چاو
بکرن ندکمر نه توانن له چه که کاری
کمره بوبردنه پیشی ئامانجی خویان
که لئک و هرکرن ، لانی کمم شم و شیاره
یان هه بی و ما و هندمن که دوزمنا ن
له بهر امبرگه وان دا کملکی خراپی
لی و هرکرن . شوههی به کورتی با اسمان
کرد نوکتههی شه سلی ووردن که دهی
لهمبر چاوی ریکخراوهکانی سیا سی
و په نابهرهکانی کورد بیت و به خاتر -
کوردستان وله رسی کوردستان دا لمه
بیزیر نه کمهن *

۱- خوینه‌ری به‌ریز و دلسوزمان "کالاک حه مهی مام شه و ره‌جمان" آنامه‌ی به‌برواری ۱۶-۲/۱۴ ۱۹۸۱/۴ به‌پرسن، کمبودپری دلسوزی‌دهه رهخنه و نهضه‌راتی خوی لمسمر روزنامه ژماره ۱۰ و ۲ نووسپرسیوه

کاکی به بیر ره خته لمبارگ رو زنامه
دُمراه ۱ و کم و کوریدکانی زور راسته
هم و هک خوتان شیشه ره تان کردوه لمه
زمراهه ۲ داکمه و کوریدکان تارادمیه د
کهم کراونه تمده، به لام دهسته نووسه -
رمانی "سهرده می نوی" مسخر شعبو باهه
که هیشتا کم و کوری زور مان همیه که
هیوا درین بعیارمه می وری نویشی خو-
لینهه بپریزو دلسوز کانمان بتوانیں
لعنیویان بدرین، شمه کمداوی دُماره
زیباتر تان کردبوو، به پهپه خوشیه و
داوا که تمان و هر کرت وزماره هی زبادیمان
بیو نارادی *

له بارهی نهوده و کهنو سپوانته که
نه نهوده کورد همیشه خمباتی رزکاری
خوازی کرده دوه، شکمر بروانینه ۱۵۰ سالی
ابرد ووی نمته نهوده کورد ده بیین که
نه نه ته وهی بود امزر اندنی حکومتی
سدر به خوی خوی خمباتی کرده
استه ئم قوتا خه تازه بیه له میزووی
که لان دا که ته ذاومنی هه بیه له کمل
هور و سر دهد کانی پیش وو - هیوادرین
لتو نهوز بیحه قان بوبی *

لهمارهی شهودی بوجی لمباره‌گران
باویک مقاله دمنوسی شهودکاریکی
دادروسته "شیمه له کهل شد و بوجونهت
دانیین. دیغای لهمافی ثافره‌تان شه رکی
نه موهرمیکی شازادخوارو شهریفه و
اییهه تی ڏن یان پیاو نیه له همش زیارت
زمبابات بو هرامبدری صافی شافره‌تان -
ه بدرا ڏن و پیائن نیه به لکوریه خبائی

۲- خوینه ربه‌ریز کالک "غازی" وله
هناهه که دمده‌که‌وهی له نیوه‌ی ۱۹۷۸
اچه کی پیش‌مرکایه تی کردوتاهشان
جمندسال لمربیزی خمباتی جو لانه‌وهی
سوسیالیستی داخه‌باتی کردوه وله
بیوه‌ی سالی ۱۹۸۴ ره‌وهشکه‌ی کوریو ه
هستی کردوتاهه‌وه‌خوبیدن، لمباره‌ی
اوهره‌کی روزنامه‌وه نووسیویه تی به
ئیمه‌هی هی‌وادارین لمه‌ریکای که‌یشتنه -
نامانجه کانی ثینسانی ورزکاری کور-
دسته‌تار جراهه‌کمان داکیرساندی با
کهم شوقيش بی به لام رووناک که‌ره‌وهی
ریکای خمباتی سورکشکه‌ی کان بیت
که‌وهه روزنامه‌ی زماهه ۳ و ۲ شمان به
نادریسی خوتان بو‌بهری کردی سوپاسی
نه ستی دلسوزیتان ده‌که‌هین.

۳- برای بهریز "کاک شیرزادعلی"
سویاس بووهه ست و سرنجه کانت
هیوادارین له داهاتو دا بهسرنج وورد
تینی تهواو نهزریبات ورهخنه ورینوبنی
مان بوینووسن.

کاتیاک دهچن بو تورکیه خویان نازهمری و
فارس دهناسینن ئە کینا پولیسی تورکیه
پاش کرتن و نشکنجه ته‌حوبیلی ئیرانیان
ددهاتمهوه . ئیستا زیلتز لپەنچا کەس له
کورده‌کانی ئیران و عیراق له زیندانه‌کانی
تورکیه دان، لهوانه ۱۹ کەھسیان کوردی

ئىران حكومىتى نيزامى توركىي بولە
 نيو بىردىنى حولاندەمى كەللى كوردى -
 ئىران وغۇرماق يارمەتى بە دوورىزىمە
 دەدات وسۇرئى ئەم دوو لاتىلى له نيو
 خاكى توركىيە را پېرىرىدۇ لە قەرقۇقل
 و بە هەر شىوه يەك بوبان بکىتى ھاۋاكارى
 لە كەل رىزىمەكانى ئىران وغۇرماق كەن.
 كاڭ فەرھاد كوتى: من قىسىم زورپېيە
 بنووسى هەتا پېت بليم.

قند کیلوی ۳۰۰ لتر، رون ۷۰ تمهن
چا ۰۰۰ تمهن، نان دانه‌ی آتمهن نه و ت
وهدهست ناكهوى: بمقاجاخ ۱۱۰ لیتر به
تا ۱۱۰ تمهن، كرى خانو همرباسى ناكرى
ئەكەر پاسدار وجاش قوله چوماغەكان
لى بکريين وپشكنىن ورەش بکيرله شارو
ريكا كان دانه مىينى، تميارەكانى عيراقى
بۇرمامان نكەنلە ئە منييەت دابىن ئەمۇ
كانتيش زەممەتكىشى كى كوردىستان —
ناتوانى بەكارى روزانەي ۋيان بىرىيەت سەر

ماموس تایه کی قوتا بخانه که به ۱۵ سال
کاره و ۵۰۰ آتمهن و مردگری ناتوانی
مال و متدالی تیربیکات، خلک بی کار
و کاسی بیه ، تمدن شعرزیشی خوی لمه
دهست داده، شتومدک و مدهست ناکوی
فهقیر و هزاره بی دمه لاته کانی کورد -
ستان له سایه سری جمهوری ئیسلامی
ثیرانوهه هزار تر پیول دار و سمر مایه
دارمکان پو داربوون، زیانی کوردستا ن
زیاتر له ریکای قاچاخوهه ده چته سهر ·
زه حمه تکیشانی کوردستان مه حبور ن
کاتیکی زیاتر له روزگار بکهن تامنده
کانیان رووت و بررسی نه بن . بهراشاکاوی
ده بی بلیم هیندیک لهره حمه تکیشہ کان
بی بلیم هیندیک لهره حمه تکیشہ کانی
کوردستان که فربیو سروک جآ شه کان -
هخون و چهک بوریزیم هملده کرنیه خاتری
یشگیری لبرس سیاهه تی منداله میانه شه کی
ناده زان جاشیه تی نابیا و متبیه و خهیانه
کوردستان و خلکی کورده و سه شوری بو
نویان و مال و متدالیان ده هینی ·

خوینه ر و گیمه

دوای بلاوبونه ووهی یه کم رُماره هی ۱
 ی "سردهه می نوی" له لایهن خوینه ره
 به ریزه کان چهند نامه مان بُوهاتون که
 ته شویق و هانیان داوین، له سه هر کیکی
 که و هستوی خومان کرتوه . نیمه ویرای
 سوپراسی ئوشخوینه ره بیریز و دلرسوز انه
 ئمه وه و لامه کانیان دده بنه وه .

پاشماوهی . ل ۵

لیزهونوکمه‌هکانیان له ئیران ودهره‌وهبی؟
دهباشه بانه هیلین چیدیکه ئاوری
ناکوکی لەننیو هیزبره‌هکاندا خوش بکن،
ئیستا شه^۹ هیزرانه ی که لمبهره‌ی شور ش
دان مه علوم وھیزی دزی شورشیش خۆی
ناساندوه، باکوی نمده زې، فهرمانی ده روه
ھیزهکان لمبهره یەکی نشتمانی دیمو.
کراتی وزیدی ئیمپریالیستی دا کۆ
بیننهوه، بەر نامەمیک بتووسن کە ھەمۆز
لایکیان تە ئىدی بکمن، تائیمەش لە
نبو خۆدا ساخ بیننهوه، با چیدیکه خەلک
مانعی ئەوەنەن کور، کانیان نەچن بۇ
پیشەرگایمەتى ويا کورە پیشەرگە‌کانیان
بە دەستى تەسلیمی ریزیم بکەننەوه.
ئەمن دایکى وام دییو^{۱۰} کورى بەدەست
پاسداره جەنایمەتكارەکان شەھید بوج
بەلام کورى دیکەی لە پیشەرگایمەتى
کەر اندوتهوه، با چیدیکە خەلک کورە
کانى خوبیان تەسلیمی حکومەتەکانى
غیر اق وترکیه نەکەن، تابەلکولە م
ریکایمەوه لە دەست ریزیم رزکاریا ن
بکەن.

کاک سه عدون دهیکوت: ماویمه که
لاره کانمان زه وقی پیغمبر کایمیتیان نه
ماره و حازریش نینه سلیمی سیاستی
ریزیم بن ههر بوجیهش زماره که شه و
لا وانه که له کوردستان راهده کهن زیاد
بوه، لا وه کان بدانا پار میمه کی زور
به قاچا خچی به چیا کان دا ده چن بوس
تورکیه خوته حوالی ریکخرا او نیو
نهنه و بیهی ده ده نو پاش ماویمه کی
زور مانه و له تورکیه وریشه دان
به پولیسی تورکان، ده کنه نور و پا
ئه و کاره ش بیحتیا خی به پاره کی
زوره که زه حمه تکیشانی کوردستان
پاره قاچا خچی وریشه هی پولیسی
تورکان و خمر جی کرانی تورکیمیان
بو حی به جی ناکری ناتوان کوره
کانیان سنیرنده هری سمره رای خمر جی
کران تازه کرتن و کوشتن و ته حویل
دانه و هشیان شه که بر زان کوردن به
جیکای خوی، چونکه ریزیمی کونه
پدرست و فاشیستی ناتوسفه تی
تورکیه تائیستا له و لاتی خوی دا
ئیعت رافی به هه وجودیمی که لی
کو، دله تورکیه نه که دوه وزیارت له

۱۰ میلیون کوردی تورکیه به تورکی
کیوی نیو دهبات هه قی قسه کردن به
زمانی زکماکی له بهرکردنی لیباسی
کوردیشی نهداونی و کورده کانی تورکیه
له سره رثای تربیتی میللی وئینسانی
به دوورن تازه کورده کانی ئیرانیش

تمهن ده دات به پاسداره مهشموموله کان
وله و ریکایه و خمریکه لاوانی شیرانی
لمیدو لوژی خویان نیزیک ده کمنه و
باشت لهر بارازان لمه کیانی خملکیان به
دمدهن بو شهر لمه کمل عیراچ که لی زولم لی
کراوی کورستان کملکیان لی ورده کرن.
سیاستی پاسداری مهشمومول کدن لاهه
کانی کورستان همتایستا سهر بو ریزیم
له کورستان داسیا سه تیکی که رکه و تو
نه بیوه، هربه کار بدهستانی حمه تکاری
جمهوری ئیسلامی سیاستی سه دام
حسینیان لهر سه کورده کانی شیران کرته
پیش وئیستا هم به شیوه کورستانی
عیراچ که جه یشی خه فیفه همه، لاهه
کورستانی شیرانیش جاشی مه شموول
سازکاره لاوه کانه دمدهن تابه جیکای
دو سال سر بازی ده سال لمه کونده کانی
خویان لهزیر چاوه دیری ئاغا شاهه کان
به لیباسی جاشیه تیوه دو سال سه بازی
خویان تمواوبکه، لاوه کی کورده نه
چیت بو سه رباری با نه بی به حاشی مه شمول
له تمواوی مافی ئینسانی مه روده کری
بو تونونه نه توانی له هیج ئیداریکی
ده ولعتی ئیستاخدا بیت، ئیجا ره کار
تردنی کاره، ئازادی پی نادهن، کوپینی-
ئار و قهی پی نادهن، همه قی ژن هینانی نابی
ناتوانی زه مین - خانو و بدره، تراکتورو
بکری، همه قی رانندگی و موسافره تی پی
نادهن، کارتی سکونت یانی ئیجا ره
ژیانی له شارو کونده کان نادهنی، وه ک
شیرانی کیانی ته ماشا ناکهن و شکر و دهست
پیاوه کانی ریزیم بکه و ده یکر ن و
زیندانی ده کهن وله پاشان سر بازی پی
ده کهن.

برادریک بمنیوی رسول دیکوت:
شیوه لمنیو خملک دان و ده بینزوره بی
زوری مو خالیفی ریزیم و سیاسته کانیان
به لام لم ریبیرانی ریکخراوه سیاسته
کانیش رازی نین.

پیشمرگه ۷ سالی ره بمه لمه کمل ئه رته شر
پاسدارو جاش و به سیج شعر ده کات، پیش
مه رکه و خملک ده زان ئیمکاناتی ریزیم
یه که حار زوره و ئیمکاناتی پیشمرکه له
موقایبل دا زورکه، به لام ئیمانی پیش-
مده که و پیش تیوانی خملک له پیشمرکه -
ئه ده نده به هیزه ئیجا زیان پی ناده ات
له به رام بدر زالم دا کرتوش بکن، دادوا
که بیان ره وایه شکر تائه ستاندی هه ق
هزار سالیش بکیشی، بیشمرکه هه
ده میتی و شر ده کات، سه روکی ریکخراوه
کان بوجی دهست له کیشه و ئیختلافی
نیو خووه لناکرن یا له کهل بکش مرده کهن
کوره کانی ئیمه به دهست یه کتربه کوشت
دمدهن یا ریکخراوه کانیان ده بیان ده کهن
له خویردووی وان لم بدر چاوناکرن، ئیمانی
خملک لم شورش کزده کهن ئایا پیان وانیه
هاندمری ئهه همه موناکو کیانه ئیمپریا

خلکی شار به کهیف بوون وزیانیکی پر
له شانازی و به خنده بیان ده برد سه
کل تیک شاری شنوله لاین ریزیم
کونه په رستی حمه ری ئیسلامی یه و ده
کیرکرا و لمه شارو کونده کانی شنوا پاسدار
و به سیجی و چمکداره به کری کیر او کانی
حی کیر بیون، خملکی ئه و شاره قاره مانه
کونده کانی ده بور و بدری که تنه زیر ازار
و شه شکنجه و سه دان روله شاز او سه بزه زی
لهم زیندانه کانی شنو، ورمی بمنه اوانی
دیفاع لمنه ادار و مافی زه حمه تکیشان و
مه وجودیه تی خویان و کمله که بیان، نایا
رانه بدهستی خوین مزه کانی ریزیم
بیع دام کران.

لهم انکه کانی ئاخري سالی ۱۹۸۵ دا
آسال دووری له شنو، بو و دهست هینانی
دینک و بیاس له ریکا پیش مرکه و ده
شنو، شه م جاره شنوم بی ده نک و به خملکی
ئی مات و غم بار و بیرونیشان و لوازه ته بیز
چار، دو و کانه کانی شاره ته لمشتومه ک
شمه قمه کانی پر له زبلو همل کولاو، ئه و ده
که زیاتر له خملک و بدر چار ده که و ده
چه کداره کانی ریزیم بوون زهاره کی زور
نه سب و نیستر که بسداره کان سواریان
پی. ده کردن و جار جاریش ۰۰۰ شه قمه کان
له ماوهی ازو زکه له شاری شنوم امه و
له کمل چهند ها و بی شنو، پی انشار -
نه غده، ورمی و مهه باد و تو و بیز کرد،
له بدر ام بدر قاره مانه تیان و نه سلیمانه بیو
نیان به ریزیم و بیلاهیه تی فقیهی خو
مهینی.

یه کم که س که و بی ای پرسیاره کانی
دامه و کوریکی ۲۰ ساله بمنیو ئه حمود
بوو، شه حمه ده بیکوت چونت بیکیر -
مه و که ئیمه له چوار سالی را بردو و دا
ده سب ئا غا شاهه کانو ئیسانه هله بیه
کان چون دل پر له خوینی، هه تا پیش مر
کمله شار دابوون زیاتر له همه و زه حمه تکیش
و کریکاره کانی کور دستان، سه روک
عه شیره و ئا غا کانی شنو، ورمی و پیرا -
شاره ده و بور و بدری خیکایان له ریکخراوه
کانی سیاسی دابوو، خزم و که س و کاریان
به پرسایه تی ریکخراوه کانیان ده کرد ،
ماله کانیان بیو به بنکه کی به پرسان .
ئه ماما ئیستا که فه عالیه تی پیش مرکه
که م بوته، بونه سه سه و سه شه بھریو
پیاوه کانی خویان بو ریزیم چه کدار ده کهن
و کیانی خه لک که ده که و ده که و ده
له که ل دار و دهسته به ختیاره اه دهست
رم و اج ب له و ایش و ورده کرن. له ملا شه
و بسداری مهشموم و جاشی مهشموم له
کور دستان سازده کهن.

بو ئا کاداریتان ریزیم له سالی ۶۲ بهم
لاوه (۱۹۸۳) زوریه شه و لاهه کانی
سر بازیان دی، دهیان کات به پاسداری
مه شموم و بھیکای ۱۳۰ تمن که لاهه
مانکه سه ربارازان ده دات، مانکانه ۲۵۰۰

کوردستان له حایه مه نیه کاندا

کورد به همه و هیزیکه و له همه و ناو
چه کانی کورستانی تورکیا در لایزه دی
هه بیه، به لام میله ت چوکی دانه داهه
سه برازی همه مو دوزواری سه ختیه ک، له
زیر ریمه رایتی چینی کریکاردا، همه و
شیوه یه کی خه بات به کار ده هینن.
خویندکاران مافی خویان له پیانه هینانی
یه کیه تی خویندکاری به کاره هینن.

لهم انکه کانی ئاخري سالی ۱۹۸۵ دا
آسال دووری له شنو، بو و دهست هینانی
دینک و بیاس له ریکا پیش مرکه و ده
شنو، شه م جاره شنوم بی ده نک و به خملکی
ئی مات و غم بار و بیرونیشان و لوازه ته بیز
چار، دو و کانه کانی شاره ته لمشتومه ک
شمه قمه کانی پر له زبلو همل کولاو، ئه و ده
که زیاتر له خملک و بدر چار ده که و ده
چه کداره کانی ریزیم تورکیا و کورد
ستانی تورکیا "یه کیه تی خویان" یان دامزرا ده
ناری، تاوان و شه شکنجه و ئازار ده زی
مروف بونه سیاستی ده لمه دهه تی شه ریکی
رانه که میزرا ده زی میلله تی کورد دهه است
پیکراوه که بله که له لای ریکخراوه -

جوره جوره کانی نیو نه ته و بی و تمنه بنت
له لای ریکخراوه لی خوشبوونی نیو
نه ته و بیش ناشکرایه . . .

تورکیا و کورستانی تورکیا ماوهی
شه ش ساله له همل و مدر جی دیکتاتوری
و فاشیستی دا ده زی . نه اوی حیزیه کانی
تامانجه پیویسته و ده رهانه هیشنا که ده ده
شوهیز اندی ده بانه دهی ریزیمی فاشیستی
برو و خیه کردن.

پاش رو و خانی ریزیمی فاشیستی هیزه شو
رشکیره کان له یه کیه تی چپ دا "له زیر
نه شه که شور شکیره کان و هی تر بیه
حیپسی توندو قورس مه حکومه کراون
دادکای هیندی له وانه هیشنا هم دریزه
هدیه بیه . حیج معلوم نیه کوزرا و شه شکنجه
داقوزراون، گه ده خه کراون . لایمنکر ای
تی - میلله دریزه پی ده ده . . .

نامه کانی گه بستو

شنو یه کیک له شاره کانی کورستانی شیرانه
کله ۶۴ کیلومتری باکوری روزه تاوای
شاره که هه باد له سه سه شور کورستانی
عیراچ واقع بیه . لم پاش را په بیه کیه که لانی
شیران ده زی حکومه تی ره شه پهله وی
شنبو و ماهه سی سال له زیر ده سه لاتی
پیش مرکه کانی کورستان دابوو، خملکی
نه شهاره جوانی که ده سه لاتی
لم پاش کوماری کورستان زیانی ئازادیان
نه خو و ده دهسته بیه که م حار،
لم پاش کوماری کورستان زیانی ئازادیان
نه خو و ده دهسته بیه که م حار،
سراده ده دهسته بیه که م حار،
جار بیانوی جوره جور جموجوتی
نه سکه ری بدری و ده ده ده ده ده ده ده ده
یه داکه لیک له کونده کانی سهور چولکرا و
و آن نیشتوانی ئه کوندنه میان به زوری
له سه مال و حالی خویان هله کمندو و کو
بزراونه نه وه . . .

به رین و برهینتر کرد . لوهسرده مه د
بوو که هونراوه کانی هیمن به مرهمه له
ساده بی و راسته خوبی دوره که وتنمه
ورووبان لمدونیای بدرینی ناوه وهی —
مروف دیدارده کان کردو ، سوزی قولی
مروشانه و دیمه نی نوی ی داهیته رانه به
خستی لدشیعره کانیدا رنکیان دایمه وه
ئم کوران و بدهه و پیشچوونه به سر بر بو
چوون وتیر و اینی شاعیر انهی هیمن دا
هاتن ؟ ایان لی کرد به چاویکی نوی سمر
نجی ده روبه ری خوی بدات و به جوره
بوجوونیکی نوی شاعیر انه رفتار لد
کمل دیداره و شته کان دابکات نه وه بوو
شیعر دکانی هیمن لدشیوه ده ربرینی
راسته خوی و بیری سیاسی زهق و وینه
کرتنی ریالیستانه ریوت درباره بون
و ، وینه شیعری و سوزوه ندیشه و -
خمیالی به پیزی شاعیر انه جیکایان
ک تمهه .

هیمن له هوٽرا و هکانی شم سا لانه
دوا بیدا دهیمه ویست به جوریکی نوی -
با بهت و شته واقعیتی به کانی ژیان
دا بریزینه و هوجیمانیکی نوی یان لئی
دروست بکات . بموانه یمکی دی دیه .
ویست جیهانیکی نوی ناسین لای خوینه
ران دروست بکات و هانیان بداد بی
با کانه به ره نکاری ژیانی کویلایه تی
وزیر دهستی و دوا کم و تو بویی کوّمده لایه
تی بنده و خببات لمپینا وی ژیانیکی
سدرورانه که ش و پیر لمداد پهروهه ری
کوّمده لایه تی و سه رب هست لمپینا و کورد -
ستانیکی شازاد و سهر به خو دابکهن .
دونیای شیعر و بیری هیمن که لیک
ملوهه مه زن ترن کدو تاریکی ئاوا کور تیله
دادباس بکری ۰۰ بائمه چمن ددیه چم پکه
کولتی ریز و خوش و بیستی بن سو - سه
کوّره بی نازه که مام هیمن مروف و
شا عبر و عاسیق و خدبات کیه .

لەنوا کیلکەی خوینا راده پەریتەمە و
((الەسمر داوارەواکەی سۇرۇتىدەبى)) .
ھېمۇن وزەرەي روھى وھېزى مە عنەۋى
خۆئى لەخەبائى قارەمانانە نە تەمە و
كەھى لە دەتىچىغا ۰۰ بۇيە نە زىندان ۰۰
نە "رەنجەرۇپىي وھەسرەت وەرد" ۰۰
نە ئاوارەبىي و شازارى روھى دورە و لاتى ۰۰
نەمەۋە ئازارە هەرە سەختەلى لەدواسا لانى
زىياندا لە لايەن ((ھەفچال)) ئانى دۈتىيە و
توقوشى هات، يان بەۋاتىمەكى راستىر
لە لايەن ھەرزە كارانى سیاسەت، وسيا-
سە تەممەدارانى سېرگەوە تۇوشى ھات،
نەمەيانتوانى ورە بەرزى ھېمۇن بروخىن.
يان خۆكوتەنلى بىبە زېئن .
ھېمۇن شاعيرى شورش بۇو لە كومە
لەكايىدكا كە ئىستا شورش لەجىياتى ئەمە و
ئازادرىكىنى خاڭ و مرف و بىرى ، چىسپا
ئىندى زېلى ئېرىدىستانە و دىلىيە تىيە .
ھېمۇن ئەو ھەملۆبىي بۇو كە تەننبا بە دوند
ولۇتكە ئى ھەرە قوچەوە دەكىرسا يە و
بۇيە جە ند بەرە و بەرزى ھەلتەكشا - لە
بەمچاوى ئەللا وەك نۇوسەرىك كوتەنلى -
لەبەرچاوى ئەوانە نازانى بفرن، بچوڭ
دە يەنسواند !

شاعری مهمنه کورد

ده ستنه نووسه رانی "سهرده می نوی
له ژماره هی پیشونی دا به بونه هی کوچی
دوایی شاعیر وئه دیبی معنی کور د،
هیمن، پدر سه و سه ره خوشی خویان به
بنه ماله و همه مهو خلقی کور دستا ن -
راکمیاند، هر وهاش حجز ده که ین
که لیک دانه وه و مقاوله ی باش مان بو
بنووسن له سر شیعره نیشتمانیه
و خه باتی شاعیری له بیر نه چوه ی
کورد. تا کو ئیمه ش له سه شاو ای
خزستان چاپ زینلاری که بنه وه زیستان
سوپاس ده که مین .

ثه مهش مقاالمیه که کمله لایه ن کاک
"کاواه" وه پیمان کمیشتوه، ئه وه بی
دهست تی و مردان چاپی ده که مین ئه وه
له مقاوله یه دانووسراوه هله لویست و
بوجونی نووسه ره نه ک دهسته نووسه -

رانی "سهرده می نوی ."

شاعیری مهمنی کورد هیمن: ۱۹۲۱/۵/۵—۱۹۸۶/۴/۱۷
لناووه راستی مانکی را برد و دا
دلنه مهمنه که (هیمن) ا شلایر و
عاشق و تیکو شر ، که هیلا نه مهمن
خونی مهمن و هو ترا و می ناسک بوبو له
لیدان که مهتم به مهیش نه نه و که مان
که لمبه ریکی هیند که و می که و می که
به ئازانی پرتا بینته و مه

بـهـاـرـهـهـ،ـدـیـ

پیروزی جیش کریکاران

پاشماوهی ۱

خو چوکدانادا و خمبات دهکا ولهکوتستار
وبهند وئه شکنجه ناپرینکیتهوه و سمره
رای همه مووده رد و ئازاریک، شان بهشانی
زه محمد تکیشانی جیهان بادید و زی -
کریکارانی دنیا دهکاتهوه و دنهنگی
زیردهستی وبی بهشی خوی به که لانی
جیهان راهده کمیه نه و هاویو مندی خوی
له کمل کور و کومه ل و هیزه دیموکراتیه
کانی جیهان نیشان دهدا .

کولونیالیزم

پوچا وه به لام خابات دریزمه
هه یه

به یاننامه ۱۹۷۰ ی کوبونمهه کشتی
به یاننامه ۱۹۷۰ کوبونمهه کشتی
کشتی ریکخراوی نهنهوه یه کرتوهه کان
به نبیو "راکه باندنی سه بدخویی و لات
وکه لانی موستعمره" براشاکاوی رای
کمیاند که "۰۰۰ پیویسته هرچی زورتر
وبهی مر جرج دانان، کلینیالیزم لمزیره
فروم و نیویک وبه هر رواله تیک وزاروه
بی کوتایی پی بهیندری" . بهمجره،
ریکخراوی نهنهوه یه کرتوهه کان، خه باتی
که لانی زولیکراوی بوکمیشن به نازادی
وسه ره خوی به خمباتی رهوا و عاد لانه
ناسی . دیاره جو لانه وهی رز کار بخواری
که لانی به شخوار او زوریش شه و بهیان
نامه دهست پی کرابوو، بزوننهوه یه لک
که له ئاکامی شورشی ئوکتوبه لهر وسیه
و همرهها لمپاش تیک شکانی نازیسم له
شهری دووههم داپیک هاتبوو .

بازده سالی همه ولی پاش شهری دووههم
سهرده میکی لی بر اوسو بوکه لانی زور -
لیکراو که بورزکاری خوبان خمباتیان
دهکرد . لمبیش همه موان، موستعمره کانی
ئاسیا یه که دوای یدک بوپساندنی تو قی
دیلی تیکوشانیان دهست پی کرد، لمه
پاشان موستعمره کانی ئه فرقا و خو -
که وتن . به یاننامه ریکخراوی نهنهوه
یه کرتوهه کان یار ممتی زوری بمه و خانی
سیسته می موستعمره اتی کرد .

له وکاتهوه شه و به یانیه ده رکراوه
۵۵ دهولته سه بدخو، بچوک و کهوره -
پیک هاتون، ۸ له ئاسیا، ۴۲۰ مهه فرقا
یه که لموریا، سیزده له همه مریکا و ۱۹۶
ئوقیانو وسیه . پترله، ۱۶۵ میلیون
دانشتوانی چندو لاتیک لمپیو ده بیل -
یون کیلومیتری چوارگوش، زنجیری
کلینیالیزم میان پسانده . سه رکه و توبیه
بزوشهه وهی رز کار بخواری به پشتیوانی
هدموهیزه کانی پیشکه و توه و خوازی جیهان
به تهواوی بمه دهکره کراوه . خمباتی .
بهر بمه رکانی له که ل کلینیالیزم نهاره
نوهوه : ۱۸ لاتی موستعمره که تائیستا
ماهی خوبان و دهست نه هیناوه له سه
و دیاری کردنی چاره نووسی به دهستی

وایانه و لاتی نامیبیای داکیر کردوه،
بهر کریان کرد . هه رهها لعنوا بری ۱۹۸۵
دا نوینهه ریثه مریکا به ته نیایی به
دزایمته له کمل جمند بربارنامه دزی
کلینیالیزم له چله مین کوبونمهه
کشتی کومه لی نه تهوه یه کرتوهه کان
دا ده نکی دا .
هه رهها، دهولته یه کرتوهه کانی
ریثه مریکا، بوبه رهه رکانی و بهر کری له
په سند کردنی بربارنامه کومه لی
کشتی ریکخراوی نه تهوه یه کرتوهه کان
لصعوبی داکرتن له مافی حاکمیتی
همووکه لان بودیاری کردنی پیه رهی -
سیاسی . په رهی دانی ئابوری، وکوهه
لایمته و فردهنکی به قازانچی زیانی
باشتی که لانی جیهان ههولیان دا .
ثهوان براشاکاوی ناره زایمته خوبان بو
بeshداری لمبرنامه ریکخراوی نهنهوه
یه کرتوهه کان دزی ره که زپه رستی ده ربری
ئه ومهه مانای ئانتی کلینیالیزم و بیرو -
باوه رهی ئه مریکابه نازادی .
سیاستی کلینیالیزم لمسم هر فورم
ونیشانیک، بفورم ره که زپه رستیش -
له کمل بمنامه ریکخراوی نهنهوه یه که
کرتوهه کان و بیانمی تیکانی کلینا -
لیزم لئاشتی نههاتویه . لوبه بانمی
داده کوتی:

"... ناجار کردنی که لان لە فرمان
ره وایی، زال بیون وجه و ساندهه بیکانه
ماهه کانی مروف بدر وونی ره ده کاتهوه
ئیمروخه بات بو تیکانی کلینیالیزم .
می ثابوری و دامزه اندلی پیوهندی -
ثابوری له سه بناخه کی عاد لانه و
دیموکراتیک، بیو لاتانه و که لانی رز کار
بوله پیش هه مهوشت دانراوه و دریزه
همیه، چوونکه بهشی زورله موسته عمه .
ره زکار کراوه کان به هوی کرده وهی کلینا
لیزم نوی ده چه وسیته وه دهولته
ئیمپرالیسته کان کانکا کانی زیرزه وی
ئهوان تا لان ده کهن قه زه کانیان لمسم
زیاد ده کهن .

هه ریهک له و لاتانه کفتازه زنجیر
کلینیالیزم بان پچر انده، لمپاش ئازاده
ریکاو ریبا زیکی کرتوته پیش . هه ریهک
سیاسته و زیوشون و شیدولوژی تایبیه -
تی خوبان همه و سرو شتمه کانی هر کام
له و لاتانه بوخه باتی چینایمته جو به
جورن . بهشیک لهوانه بولای سوپیالیزم
کشاون و به شه کمی دیکه بولای سمر مایه
داری . به لام ئه وهی که لمبیان تهواوی
ئهوانه هاویه شه ئه وهی که به تهواوی
دهیانهه بیه شیوه دلخواز بمه از ادی
بوکمیه دار کردنی و لاته کمیان و هه
وها بوه لبز اردنه دوسته کانیان تی
بکوشن .

لیسته ریکخراوهی نه تهوهیه کرتوته
کان هه ماوهه که، هه رهها به ژماره میکه
زورجه زیره و شیوه جهزیره که زوره بیان
له ئوقیانو وسیه و بیشی روزگار ای دور
هه لکه و توون و لاین کاربه دهستانی
بیکانه و به ریه دهچن . هه ناویک لمه
سنه و لاتانه دابنری کمپریتی بیله :
"دهولته بدلخوازی یه کرتووه ،
مملبمnde کانی شه و بدری دسیری " یا ن
هه نیوکلینیالیزم ناکوری . لمزیر په -
دهی نیوکلینیالیزم فه رماند هر ای به
ستراوهه شه و لاتانه، ئدونا و چانه ده که ن
به پیکه ستراتیزیکی و بیکمی چه ک
و تهه مهه که لام نویی و لاتانی ئیمپرا
یالیستی . نمونه شه دیار دهیه داکیر
کردنی "میکونزی" یان و لاتی "جزیره"
پاسیفیک " بوه که شه مریکا به کوپههی -
وه کالله تیک که لمزیر که لام نهنهوه -
یه کرتوهه کان له سالی ۱۹۶۷ و دههستی
هیناوه و ئیستاش هه راکیر کردنی ده
لهمانکی شوکتوبه سالی ۱۹۸۵ دا ،
ریکان، سه روك کوماری شه مریکارای -
که باند: ئیممه لامنکی تازادی ۳۰۰
همووکاتیک له مافی خلکی هه مو -
ولاتیک بوریار دان لمسم رچاره نووس -
خوبان پشتیوانی ده کهین ور و خانی -
کلینیالیزم پیروز بای ده لیتین . " به لام
داخوئه و لاتانه له کمل راستیه کان ریک
ده که ون .
به براوه دکردنی دهولته یه کر -
ته کانی شه مریکا له کمل کلینیالیسته
کانی تر، شه مریکا که متر خاوهنی ملکی
ئیستعما ری بوه، به لام له کمل ئه مو -
که هات و هاواری دزی کلینیالیزم می
ئه وان کمیشتوه عاسمان له کمل يه ک
کولونی زیانر بزسره بخوبی ده نکیان
نه داوه: ئه ویش ده ونکه بوکه
سم رای سه ره خوبی، دو و بنه کرنکی
نیزامی هه وایی و ده ریا بی وک کلارک
فیلد و سوپیک مابی بوکه مریکاته رخان
کردوه .
زوررونه که دهوله ته یه کرتوهه -
کانی شه مریکا . به هیچ چه شنیک نایانه
وی لمو لاته کانی دیکه دهست هه لکرکن .
بوئم وونه پورتوريکو و کودام و چه ند
موسته ره دیکه که هه رچمنه ده نیو
بمرواله ته دهولته بدلخوازیه کر -
تیون ، به لام لهر استی داهه ته او له
زیرته ئیسیری دهولته یه کرتوهه کانی
ئه مریکا دان .
واشنتون روزله کهل روز زیاتر دو -
منایمته له خه باتی دزی کلینیالیزم و
خمباتی سه ره خوبی که لان نیشان دهدا .
له مانکی نوامبری ۱۹۸۵ دا دهوله ته
یه کرتوهه کانی شه مریکا و ئیکلیز، جا -
ریکی ترله پسند کردنی بربارنامه
هیمنایمته بوكه ماروی ریزی بیم ره که
پهستی شه فریقای جنوبی که زورناره

یمانه کانی لەپیشەوە باسماں گردنین،
وجاری واش ھە بەردى شەوین دارى
ولایە نکرى لە سینکى دە دەن وانیشان
دەدەن کە لايمىكى ئىنسانى شۇبلا و
کراوەيدەن.

لە كەل ھەست كەردىن بەر راستىيەتى
كە دەتىيەن پەنابەرى سیاسى ۋەرۋوناڭ
بېرانى كوردى دانىشتوپ ولاتانى
ئۇرۇپا يى شەركىكى كىنکىيان بەستوەيە
لە بەرامبەر جو لاندەوەي زىكىخوازى
نمەوەي كورد دا كە پىوست بۇنى
وشىارى لەراادە بەدمەرى شەوان دووچەند
و دووچەند بەر دەكتات. بىچىكە لەمە دە
كە لەپیشەوە كوترا ھەممۇ دەرەمەرى
و كۆپەرە وەرىيەكاني شەوان لەسەرتى
كۆشانى شەرافە نەمنەدانەميان بۇ بو
بەشدارى كەردىن لە راپەرىنى كىشتى نەمە
وەىكۆرد، دەبى بىران كە قۇناخى
پەنابەرىش قۇساخىكە لە خەبات كە
ھەل وەرەج و تايىھە نەمنەدى خۆى ھە بە
بەم ھۆبە وە پىوستى بەكۆپىنى شىوهى
خەبات ھە بە.

ئەم خەبات كىرالە دەبى لە دەرە
جەي يەكەم دا بەم راستىيە بەفرىن كە
يىدك يەكى شەوان وەك نىيردرا و نوبىنەرى
نمەوەي بەشخور اوى كورد دەناسرىن،
جاپۇيە ھەر يەك لە ھەرەكە و سەكەنە و
جو لاندەكاني سیاسى خۇيان دا ئەم
نوكتە يە يان لەپەر چاوبىت كەلمەپېش
ھەممۇ شەت دا حە يىسييەت و شەرافەتى
نەنمەوەي كوردىيان بەتمەواوى لە لە بەریز
بىت.

شەوەكەد ولاتانى ئۇرۇپا يى وە كە
ولانەكانى ئىران و تۈركىيا وغۇرەق، پەر-
دەي رەشى ترس و سەرکوت و خەفقان
بالتى بە سەر دانە كىشاۋە، ئەمەر استە
بەلام ئەم راستىيە بەومانىيە نىيە كە
رېكخراوە كانى سیاسى لە ولاتانى
ئۇرۇپا يى ئازادى مۇتلە قىيان ھە بە
ويان دەتوانى شەوشىوانە بەكار بەرن
كە لە كاتى خەبات دا لە كوردىستان
بە كاريان دەھىنَا زۇرلە دەھولەتكانى
ئۇرۇپا يى لە كەل دەلتەتكانى ئىران و
تۈركىيا وغۇرەق رابىتە ئۆزۈنیزىكى
سیاسى و ئابورىيان ھە بە، تۈركىيا لە
رېكخراوە كانى ئۇرۇپا يى دا ئەندامە
وچەند رۆز لەمەوبەر بۇو كورسىكى
مۇقامى رەسمى درا بەنوبىنەرى ئەم و لاتە.
ھە رەھىنەدى لە كەل دەلتەتكانى ئىران و
وي لاتانى ئۇرۇپا يى تە سەتىق نامەي
رەسمى دىمۆكراٽى يان دابە حکومە -
تى تور كوت ئۆزالى . ئەمانە راستىيە
كەن دەبى ھەممۇكەت لەلايەن رېك-
خراوەكانى سیاسى كورد و خەبات كىرا
نى كەپەنابەر يان وەك خۇبىنەكەر و
پېسۈر لە ئۇرۇپا نىشە جىن، لە بەر

پاشماوهی

لەریگای

کۆردستان ۱۵

روویان

ئەشکنجه دەرژیتە سەر عەردى دەمیا ن
لیک نە کە نەھە و نەھىتىكى لە تەننېيە
کانى رىيڭىخراوەمىي بە دۇزمن نە لىيەن
دیارە لە حەسانە وەيىمنى ئىستا داتا
رادەمە بۆيمەزكىرىدىنەوەي ئامانجى نە تە
وايە تى وجىكىر كەرنى شەوكەلەك وەر
دەكىن، بەلام لە ھەممۇكاتىلىك دا وەبىر
بىننەوە كە كۆرانى ھەلۇمەرچەكانى
جىكاوشۇين وەتەواوى ئەۋپار دەۋوختانە
كە دەور وەبرى ئەوانى كرتۇھ، بى شىك
پېویستى بە كۆرەننى شىوهى خەبا ت -
ھە يە :

كاتى كە خەمباتكىريکى كورد، لە
ولاتەكانى تۈركىيا و ئېرەن و عېراق رۇو
دەكانە خە باتى سىاسى ھەر چۈرىك بى
لە ولاتى خۆيە تى وناواي بىكىانە لە
سەر نىبە، مافى نىشەجى بۇون وکار
لە وى بۇئە و لە ماھە سەرمەتىيە كەن
حىساب دەكىرى، باھەر لە سەركاگەزىش
بى، بەلام ھەر ئەخەمباتكىرە كوردە ،
لە ولايىك يان لەو لاتانى شۇرۇپايىكى كەن
نېيۆي پەنابەرى پە يىدادەك، يان ئىقامتا
خۇيدىن وەرددەكىرى، ھەر يەك لەو مانا
يانە، يانى مافى نىشە جى بۇون وکار
كىردن، مانايەكى تر دەھەخشىن .

ئىچارەھە نىشە جى بۇون يارىچا
زەھى كار وەك ئىمتىيار دەدرى بە نا
بەر و حىسابلى لەسەر دەكىرى . كەدىارە
لە بەرامبەر ئەم ئىمتىيار دەبايماشەوى
يان نە مانەۋى ھېتىدى تەكلىف دەكە
ويىتە سەرشار و ملى پەنابەر . با س
لەم بارەوە جىكىا خۆيە ھەمە، لېرە
ئىمە تەننیا رۇو دەكەمەنە مەسىلەيەكى
ئە سلى ئەۋپاش لە راستى بەرەزەنندىھ
كانى جولانەوەر رىزكايخوازى نەتەوەي
كوردە، لەدرىز ماوەدا، لەپەرچا وى
دە كىرين :

زۆرلمىتىسالە كە باس لەبارە
رايىتىن نیوان ئامانچە وەسىلە دا -
ھەمەلە نیوان خاون نەزەرەكان لە
ھەر دەست و تاقمىك، مە بەستى ئىمە
ھاتنە ناو ئەۋپاھە ئىدىلۇزىك و سپا -
سې كۆنە نىبە، مەبەستى ئىمە رىزكارى
نەتەوەي كوردە لەزىپرەستى وەھە مو و
كۆت و بەندەكانى دىليھە تى . ئەمە
ئامانجىكى بېرۇز و زۆرپەرپەر، كە
بلاوكاراھ بى نەتەمەكە كەرتۇھەن
ئىعلامىيە جېھانى مافى مازۇف و
پەيمانەكانى مەددەنە و كۆمە لېقىتى و
سياسى لە قاتىپ وشكلى جوراوجور دا
بە رەسمىيان ناسىوھ وریزبانلى كرتۇھ
تەننەتە دەولەتە داكىرەكانى
كە خاکى كوردستانىيان لە بەشە جورىھ
جورەكان دا لەزىز دەسەلاتى خۇكىرتوھ
و تۇنانا فەرزە ھەممۇ جورە ھەر كە و
جو لانەمەيەكىيانلى بىرىپۇن، بەرۋالە
لە مقامى رەسمى¹ مونكىرى ئىتتىبارى
رىيڭىخراوەمىي نەتەوە يەككىرتوھەن و با
ئىعلامىيە جېھانى مافى مەرسى و پە

لہریگاہ

کوردستان ۱۵

رورویان نه کرد و ته شم و لاتانه، بملکوو وه ک خویندکار وهدای او خویندن که توون و لمو لاتانی کور و پاشته جی بسوونه، سان و هک پمابیری سیاسی به خاتری دربار از کردنی گیانیان پنهانیان بتوئمه و لاتانه هیتاوه، دباره نشویش به تیپه رین به سر چه ندها مفترسی ویله لایاندا، تا ویک بیرکمنه و که پیوانی سه دان فرسخ کویره ریی لمه نیو دولوکیوه بلینده کان، به به فر و باران و مهتاریکه شوی، هاو ریی لمه گدل مفترسی تی هملنگوتنی چکداره به کری گیر او وه کانی داکیرکهرانی کوردستان چنده مفترسیکی زوری همه بوده . شم پرسیاره دیته کوئی شم تاقمه له کوردانه، بوچی شه و ختمه انمه کیان ده کرن، بوچی بهویستی خویان ریکایه کیان هه لبزارده، کمبونه هوی به جی هیشتنتی مال و حال و کس و کاریان ؟ ممکن نهیان ده تو ای قوئه بقیکی بی مفترسی و دینج وکیر جیتن و بدر والمت زیانی، تیدا به سر بدرن ؟ کاکلی قسه لیر مدادیه، مل دان به ره زیلی و دهست نانه نا و دهستی دوز منی داکیرکهر و سه دانه و اندن له بدر ایمه شوان دا نه نکیکه که هیچ ثازادی خوازیک نایه وی داویتی بهو ئالوده بی .

خهباتکیری سیاسی یان پیشمرگمه
چهکداری کورد که هم یهکه بهشیوه
یه ک کیانیان له سر له پی دهستیان دا
ناوه، وهنگاو له ریکای خهبات و بهر
بمراهکانی هملدیننهوه، جکله رزکاری
نمتهوهی کورد له دیلی وزیر دهستی
سهودا و ئاواتیکی تریان لمددانیمه،
ئهم شوینه خاوننه وئم داخوازیمه
ئینسانیه، لى وەشاومبی ھەممۇ جورە
فیداکاری و خوبەختکردنیکی ھە یە
ئیستا خهباتکیرانی کورد له کەلزۆر
سە ختى و خەفتى جوراوجور له ئوردوو
کاکان پە نایمەری وهى تر رووبەر وون و
وېپشت سەردالى و تىپەرین بە سەر
ئە ھەممۇ شەپلۇاندا لمۇ لاتىكى ئورو-
پايى پەنایەکيان وەکىر كەمتوو، تازە
سەرتاتى کارەمەبى زىاتلىم ابرەدۇولە
بىرىئامانجى پېرۆزى خوپان دابن، —
تاویلک بېرېكە نەوه، ئەخەباتکیرانەي
کە له ئەشكىنە کاکان تابى بە تەۋۆزم -
ترین وەحشیانە ترین ئەشكىنەدیتەن و
برۆتىپکنانین، مروقىكىن كەنیشانیان
داوه حازرن تاشاخرين دلپى خونىا ن
له برینەکانی قامچى و كىستەکانى ترى

سەرەتەمی نوی

لەلایەن دەستنەی نوووسە رائىنە وە دەھر دەھبى

نرخى آ كرونى سويدە

ماي ١٩٨٦ هەتاوى ١٣٦٥ بانەرى ٤ ژمارە

پىروزبىت جىئنى كىرىكارانى جىهان

زىيان و كاركردن ما بىيان كرت و دەستىيا ن
لەكار ھەلکرت . كاربىدەستانى حکوو-
مەت لەجىيانى سەلماندىنى وىستىرەواى
كىرىكاران، پوليس و ھېرى چەكدارى سە
كىزداكىردن و مانڭىرنى كىرىكارانى لە
خوبىن دا نۇقىم كرد . ساتى ١٨٨٩ ئىنتر-
ناسىونالى دووھەم بۇھاوبىوهندى لە
كەل كىرىكارانى شىكاڭو ئەم رۆزە يە
رۆزى نيو نەھەنەمەسى كىرىكاران دانا و
لە و دەھەمە كىرىكاران و زەھمە ت
كىشانى جىهان ھەممو سالى لەم رۆزە
دا دە سە لەكار ھەلەدە كۈن و ھېرى بە
تەۋزۇم و بە كىرىتۇرى خۆيان بە سەرمايە
دارى چە و سىنەر نىشان دەدەن . بۆل ٣

ھەمەلى مانگى مای بىرەمەرى ھاوار
و دەنكى دلىر انەيى ھە لچەرخىنەمەسى
كىرىكارانى شىكاڭو بە دڙى چەسەنەر ان
و بۇ پىساندىنى زىجىرى كويلىتى و بىن
دەستى . رۆزى ھاوبىوهندى نىبۇنەتەمەمى
كىرىكاران و زەھمەتىكىشان ولايەنەر ان
سوسيالىزم و ديموكراسى يە كە بە م
بۇنەيى بىرەمەرى ھەمەلى مانگى مای
خۇ دە نۇپىنى .

ئەوسائل سەد سالى تەواو بە سەر
بە يىدابۇنى ئەم رۆزە مىزۇوسى بە دا
رادبىرى . ساتى ١٨٨٦ كىرىكارانى شارى
شىكاڭو لە ئەمەرىكا بۇ وەددەست ھىنايى
مافي سەدىكىايى بۇشاپۇنى ھەلۇمەرجى

لە خاترى كورۇستان ١٥

گرفتارى و موسىبە تە كانى نە تەھەكى كە ولاتى باب و
باپېرانى بوتە پى خوستى داگىر كەرانى رەنگا و رەنگ ، و
سەرەتايى ترىين مافى ئە و ، يانى مافى چارە نووس ، بە
گەمۇرە ترىين تاوان دەۋەمەرىدىرى ، لە رادە بە دەھرەولە ئە ژمارە
نا يەن .

لىكۆلينە و خە رىك بۇونى ھە رىيە كە ھەنگەرفتاريانە
پىيوىستى بە باسى موسىبە تىكى دوور و درىزە كەملە و مقالە يە
دا ئىمە نامانە وى باسى لە سە رىكە يەن ، ھە رەنگىكىرا
نەھەي ئەم دەمدانە يە كىكە لە ئە رىكە كانى نووسمەرانى
"سە دەھى نوی" كە بەو پەرى خۇ بە كەم گەرتەنە و بۇ
بە جى كە ياند نىيان ئا مادە لەپېش و رووو خۆيان دانانە و ئەشى
پېشىيە وھەستن .

ھەرئىستا سەدان ھەزار كىرىكارى كورۇد ، بۇ وەددەست ھىنائى
پاروھ نانىك مال وحال خۆيان جى ھېشتەنە ولىھە لاتاتە جور بە
جورەكانى ئورۇپا لە خراپتىرىن ھە لو مەرج ، بە شىوه و
جورى جىاواز كارە سە خەنەت و دەۋازار مەكان تە حە مول دەكەن
ئارە قە ئىنۇ چاوانى ئەمەن سە رچاومىيە كە ، تىنوايىتى
زۆر لە تىنواهە كانى رۆزئاوا دە شەكىنى ، ھېزى كارى ھەزازانى
ئەمەن ، ھە وينى قازانچەزۆرە كانە كە دەچىتە ناوگىرفانى
شىركە تە كانى چە نەنە تە وە بى دەنیا ئىمپېرالىيستى
داستانى رە نج و وکۈرە وەرى شە و ورۇزانە ئەم قوربانى
بى پە نا و پە سىوانە و بى يار و ياخەرەنە ، خویناوى و ئازىز دەھرە ،
وپرای ئە وانە ھە مۇو لە پېۋانە يە كى يە كىجار زۆر دا لەكەن
ھە لو مە رجە نالە بارە كانى حاكم بە سە رکورۇستانىدا ،
وھ گىر خىتنى كارىك بۇ كىرىكارى كورۇد ، لە لاتانى ئورۇپا يى
نیعەمە تىكە كە دە بى شوکرانە لە سەر بىرى ؟ چ زۇن
ئە و كىرىكارانە كە مل دە دە نە ئە زېربارى غەمیرە ئىنسانى
خاومەن كارەكانى فە رە نگى و پە يمانكارە كانى دە سەتى يە كە م و
دووھە م وچە نەمم ، بۇ ئەھەن نا چارنە بن جارىكى تېرىگەرىنە -
وھ بۇ جە ھە نەنە مىكى كە بە ھەزاران موسىبەت و دەھرە دەھرە
خۆيان لى دەرباز كردوھ . لېدوان ولىك دانەھە ئە م بە سەر
ھاتە تالانە پىيوىستيان بە دەرفە تىكى تايىبە تى ھە يە :
" شەرى ئەمە لەم و تارە دا لە بارەتىقىكى تىلە كورە كورە
قەسە ئەمە لەم و تارە دا لە بارەتىقىكى تىلە كورە كورە
كانە ، كە بە پى خوشبوونى خۆيان يان بۇ دۆزىنە وەي كەزاز ۲

دەشىوه تەقىرۇد و نواعە حەكۈمەت

برايىن اساس ما اعنتقاددارىم كە پىرسە
رەھاىي ملت كىرىپەر قطۇع از مىسەردمۇكرا
سى عبورى كىندوایان حکمىي عام استكەدر
ھەر يك اربىخشەنە كىردىستان مدق مى كند .
بىدېھىي است چەندوچون استقرارمۇكراسى
بىستە بە مجموع شەرايىت داخلى و خارجى
خاص ، حاكم يەھر كىشورى باشد ولى در -
اھالىت و قانۇنمندى حکم عام پېش كفتە
كۆچكىرىن تەرىدىي نېبىدداشت .
وقتى مامى كۆشىم كە محىت اين حکم
بىمدد تەجىرى تائىدىكىرىدىدە است سخنى
بىكزاپ نەكتەنەيم ، واقعىيات روزمەرە -
ملموس و مىشەد ، كواھانى صادق بىراشتا
مەدعىي مامىي باشند كافى . اسەت نەكاهى بە هە
بېقىيە در صفحە ٩

در نەختىن سەرقىمالە " سەرەتەمی نوی "
نوشىتىم كە ماجانبىدار استقرارمۇكرا
سى در كىشورەنە ئەپەن و تەركىيە و عراق و
سورىيە ھەستىم - كىشورەنە كەھرىپەلخىشى
از سەز مىن كىردىستان رادردا خەلەددەلەتلى
خۇدداراند . اين سخن يك تەعارف خەشك و
خالى نىيەت ، كەبىر اى خوش آيىداين و آن ،
بىزبىان آور دەباشىم . اين سخن بىيان يك
اعتقاء قەطۇعى است ، كەخۇدا يە ئەتقىاد ، رېشە
در تەخلىل علمى شەرايىت حاكمەر محىط اجتما
عى و سىپاىسى اين كىشورەنە ، در مەقۇرە زمانى
معاصر ، دارد . و افزۇن بىر آيىددەت جىرىبات
واقعىي نىز اصاپت و صەت آن بە اثابات
رسىدە است .

لە ژمارە يە دا :
نامە كانى
گە يشتو
لە
پەيامى موگرى ل ٧
كولۇنالىزىم ل ٣
شاعيرە مەزىتى كورە
شىمىز ل ٤
ئىمە
كورە سەستان ل ٥
لە چاپە قەنەنە كاندا
لە خۇينىر
ل ٦